

**T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI**

**2025 YILI
MUĞLA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ
FAALİYET RAPORU**

Ocak 2026

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	2
TABLolar	3
ŞEKİLLER	4
İL MÜDÜRÜ SUNUŞU	5
I) GENEL BİLGİLER	6
A. MİSYON VE VİZYON	7
B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR	8
C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER	12
1. İlin Genel Tarımsal Görünümü	12
2. Teşkilat Yapısı	13
3. Fiziksel Yapı	14
4. Teknoloji ve Bilişim Altyapısı	15
5. İnsan Kaynakları	16
6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi	16
II) FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER	17
A. SUNULAN HİZMETLER	18
1. Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü	18
2. Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü	20
3. Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Şube Müdürlüğü	26
4. Balıkçılık ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü	28
5. Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü	34
6. Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü	36
7. Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü	38
8. Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü	41
9. İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü	43
10. Diğer birimler	43
B. MALİ BİLGİLER	44
1. Bütçe Uygulama Sonuçları	44
III) KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ	48
IV) ÖNERİ VE TEDBİRLER	51
V) EK TABLOLAR	53

TABLolar

Tablo 1: Bina Varlığı	14
Tablo 2: Araç Durumu	14
Tablo 3: Teknolojik Kaynaklar (adet)	15
Tablo 4: Personelin Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı	16
Tablo 5: Muğla Gıda Üretim, Gıda Satış, Toplu Tüketim ve Yem İşletme Sayıları	18
Tablo 6: Konularına Göre Denetim Sayıları	18
Tablo 7: Tütün ve Alkol İşlem Dağılımı	19
Tablo 8: Tarla Bitkileri	20
Tablo 9: Meyveler	21
Tablo 10: Sebzeler(örtü altı hariç)	21
Tablo 11: Örtü Altı Alanlar	22
Tablo 12: Öne Çıkan Ürünler	22
Tablo 13: Desteklemeler.....	23
Tablo 14: Organik Tarım.....	23
Tablo 15: Hayvan Sayıları	26
Tablo 16: Muğla İli Tarımsal İşletmelerin Faaliyet Alanlarına Göre Dağılımı	26
Tablo 17: 2025 Yılı Muğla Aşılama Sayıları.....	27
Tablo 18: UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) Çalışmaları.....	28
Tablo 19: Avcılık Üretim Miktarları	29
Tablo 20: Yetiştiricilik Üretim Miktarları(ton/yıl).....	29
Tablo 21: Boylarına Göre İlimizdeki Balıkçı Gemisi Sayısı	29
Tablo 22: Av Araçlarına Göre Balıkçı Gemisi Sayısı.....	29
Tablo 23: Tesis Sayı ve Kapasiteleri	30
Tablo 24: Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Desteklenmesi	31
Tablo 25: Balon Balığı Desteklemesi	31
Tablo 26: Vasıtalar ve Miktarları	31
Tablo 27: Büyükkovalar(Muğla).....	34
Tablo 28: Muğla İli Tarımsal Örgütlerin Dağılımı.....	37
Tablo 29: 2025 Yılı Eğitim Faaliyetleri.....	38
Tablo 30: TARSİM Verileri	39
Tablo 31: Afet Tespit ve Ödemeleri	40
Tablo 32: Muğla İli Mera Tespit, Tahdit, Tahsis Çalışmaları.....	41
Tablo 33: Mera Islah ve Amenajman Projeleri.....	42
Tablo 34: Muğla İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü Bütçe Giderleri Tablosu	44

Tablo 35: Muğla İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü Kurumsal Yatırım Değerlendirmesi (TL).....	45
Tablo 36: Muğla İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2025 Yılı Yatırımları (TL)	45
Tablo 37: Bina Varlığı İlçelere Göre Dağılım.....	54
Tablo 38: Araç Durumu İlçelere Göre Dağılım.....	55
Tablo 39: Teknolojik Kaynakların İlçelere Göre Dağılımı (adet).....	58
Tablo 40: Personelin Hizmet Sınıflarına Göre İlçelere Dağılımı	59

ŞEKİLLER

Şekil 1: Muğla İli Siyasi Haritası	12
---	-----------

İL MÜDÜRÜ SUNUŞU

Muğla Tarım ve Orman İl Müdürlüğü olarak temel vizyonumuz; Türkiye Yüzyılı hedefleri doğrultusunda tarım, orman ve su kaynaklarımızı koruyarak sürdürülebilir, güvenli ve dirençli bir tarımsal yapıyı tesis etmektir. Bakanlığımızın politika ve hedefleri çerçevesinde bu vizyon ilimiz genelinde kararlılıkla uygulanmaktadır.

Tarım ve Orman Bakanlığımızın Muğla'daki teşkilatı olarak; toprak, su ve orman varlıklarımızın korunması, tarımsal üretimde verimlilik ve kalitenin artırılması, üreticilerimizin

emeğinin korunması ve vatandaşlarımızın yeterli, sağlıklı ve güvenilir gıdaya erişiminin sağlanması temel görev ve sorumluluklarımız arasında yer almaktadır.

Muğla ili; güçlü orman varlığı, tarımsal açıdan koruma altındaki büyük ovaları, gelişmiş hayvancılık yapısı, arıcılık ve su ürünleri potansiyeli ile tarım ve ormancılık sektörlerinde yüksek katma değer üreten önemli bir üretim merkezidir. Tarım ve ormancılık sektörü, ilimizin sosyoekonomik yapısında stratejik bir konuma sahip olup, bu alandaki gelişmenin sürdürülebilirliği amacıyla çalışmalarımız aralıksız sürdürülmektedir.

İlimizin coğrafi konumu, iklimi ve ekolojik yapısı tarım ve turizm faaliyetlerinin birlikte yürütülmesine imkân sağlamakta; bu bütünleşik yapı il ekonomisinin temel dinamiklerinden birini oluşturmaktadır. Tarımsal faaliyetler, ilgili kamu kurumları, yerel yönetimler, üniversiteler ve paydaşlarla iş birliği içerisinde bütüncül bir yaklaşımla ele alınmaktadır.

Türkiye Yüzyılı vizyonu doğrultusunda “Üretimin ve Üreticinin Yüzyılı” anlayışıyla; planlı üretim, su merkezli planlama, sürdürülebilirlik, verimlilik ve kayıtlılığı esas alan politikalar çerçevesinde çalışmalarımız sürdürülmektedir. İklim değişikliği ve doğal kaynakların azalması karşısında, üretim risklerine dirençli bir tarımsal yapı oluşturulması önceliklerimiz arasında yer almaktadır.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde, Tarım ve Orman Bakanımız Sayın İbrahim Yumaklı'nın ve Sayın Valimiz Dr. İdris Akbıyık'ın destekleriyle; kırsal kalkınmayı güçlendiren, planlı ve sürdürülebilir bir tarım ve ormancılık sektörünün oluşturulması amacıyla çalışmalarımıza kararlılıkla devam etmekteyiz.

Müdürlüğümüz, faaliyetlerini önümüzdeki dönemde de aynı titizlik ve kararlılıkla sürdürecektir. Bu çerçevede, politika belgeleri doğrultusunda hazırlanan 2025 Yılı İdare Faaliyet Raporu, kamuoyunun bilgisine saygıyla sunulmakta olup; raporun hazırlanmasında emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarıma teşekkür ederim.

Seyfettin BAYDAR
Muğla İl Tarım ve Orman Müdürü

I) GENEL BİLGİLER

A. MİSYON VE VİZYON

Tarım ve Orman Bakanlığı 2024-2028 Plan döneminde;

Misyonumuz;

“Tarım, orman ve su kaynakları ile doğal ekosistemleri koruyarak verimli ve sürdürülebilir tarımsal üretimi, yeterli ve güvenilir gıdaya erişimi ve kırsal kalkınmayı sağlamak amacıyla politikalar belirlemek ve uygulamak”

Vizyonumuz;

“Türkiye Yüzyılında; tarım, orman ve su kaynaklarında sürdürülebilir ve güvenli bir gelecek”

Temel Değerlerimiz;

- Bilimsellik
- Erişilebilirlik
- Kayıtlılık, saydamlık, hesap verebilirlik ve güvenilirlik
- Sürdürülebilirlik
- Verimlilik ve kalite
- Hizmet ve paydaş odaklılık
- Ulusal stratejilere uyumluluk
- İşbirliğine açıklık ve katılımcılık
- Yetkinlik
- Tarımsal üretimi artırmak için sektöre yatırım

olarak belirlenmiştir.

B. YETKİ, GÖREV VE SORUMLULUKLAR

İl Müdürlüğümüz Bakanlığımızın Taşra Teşkilatının, Görevleri, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönergesi kapsamında,

- Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü
- Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü
- Hayvan Sağlığı, Yetiştiriciliği ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü
- Balıkçılık ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü
- Arazi Toplulaştırma ve Tarımsal Altyapı Şube Müdürlüğü
- Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü
- Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü
- Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü
- İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü

olmak üzere 9 şube müdürlüğü tarafından iş ve işlemlerini yürütmektedir.

Muğla ilinin büyükşehir olması nedeni ile hizmetler merkez İl Müdürlüğü ve 13 ilçe teşkilatınca il genelinde yürütülmektedir.

İl müdürlüğünün görevleri şunlardır:

- 1- İlin tarımsal envanterini çıkarmak ve ilin tarım üretim potansiyelini mevcut teknolojiye göre belirlemek,
- 2- Her türlü il yayım programlarını hazırlamak ve yayınların kendi elemanlarına, tüketicilere ve çiftçilere ulaştırılmasını sağlamak,
- 3- Çevreye duyarlı doğal kaynakların korunması ve sürdürülebilirlikle ilgili yeni teknolojileri ve bilgileri çiftçilere ulaştırabilmek, ilin tarımsal yayım programını hazırlamak programın gerçekleşebilmesi için üretici, üretici örgütleri, üniversite, özel sektör ile iş birliği yapmak,
- 4- Araştırma kuruluşları ile doğrudan merkeze bağlı olan benzeri kuruluşlarla iş birliği halinde uygulamaya dönük deneme ve demonstrasyonlar programlamak ve yürütmek,
- 5- İlde çiftçilerin karşılaştığı problemleri araştırma enstitülerine iletmek, çözümlerin çiftçilere iletilmesini sağlamak, ilde görev yapan personelin hizmet içi eğitimlerini koordine etmek,
- 6- Tarım ürünlerinin işlenip, değerlendirilmesine, pazarlamasına ve bunun için gerekli tesislerin kurdurulmasına yardımcı olacak çalışmaları yapmak, bu konuda üreticileri ve müteşebbisleri yönlendirmek,
- 7- İlin tarım ürünlerini ekiliş, verim ve üretimlerini tahmin çalışmaları yapmak, tarımla ilgili her türlü istatistik bilgilerinin zamanında toplanmasını sağlamak,
- 8- Hayvan ve bitki sağlığı ile gıda ve yem konusunda il düzeyinde risk kriterlerini ve yönetimi esaslarını belirleyerek değerlendirme yapmak ve gerekli iletişimi sağlamak,
- 9- İldeki hayvanların refahının sağlanması ile salgın ve paraziter hastalıklardan korunmasını sağlamak, bulaşıcı hastalıkların yurt çapında yayılmasını önlemek amacıyla il çapında plan, program ve projeler hazırlamak gerek bunları gerekse Bakanlık tarafından belirlenenleri, ilde uygulamak, izlemek, denetlemek,
- 10- İl dahilinde çözümlenemeyen hastalık, teşhis ve tedavi problemlerini ilgili araştırma merkezlerine ve Bakanlığa intikal ettirmek, araştırma ve teşhis sonuçlarına göre gerekli tedbirleri almak,
- 11- Suni tohumlama hizmetlerini yürütmek ve soy kütüğü sisteminin yurt çapında yaygınlaştırılması için il bazında gerekli çalışmaları yapmak,
- 12- Bakanlığa bağlı hayvan sağlığı ile ilgili hastane, klinik v.b. merkezleri yönetmek; özel sektörde kurulacak bu çeşit tesislere Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve kurulmuş olanları denetlemek,

- 13- Hayvan sağlığı ile ilgili madde ve malzemelerin üretim, satış, ihracat, ithalat, taşıma, muhafazası ile ilgili kayıtları tutmak, Bakanlıkça belirlenmiş esaslarla ve yetkiyle sınırlı olarak faaliyetleri ile ilgili izin vermek, izlemek, kontrol etmek ve denetlemek,
- 14- Özel sektörcce kurulacak suni tohumlama istasyonları ve damızlık yetiştirme işletmelerine Bakanlıkça belirlenecek esaslara göre izin vermek ve denetlemek,
- 15- İl dahilinde uygulanan entegre ve münferit tarım ve kırsal kalkınma projelerinin gerektirdiği hizmetleri yapmak, yeni yapılacak projelerin gerektirdiği ön etüt ve envanter çalışmalarını yürütmek,
- 16- Projeye dayalı olarak kurulacak işletmelere ait kredi taleplerini inceleyerek uygun olanların gerekli proje ve çiftlik geliştirme projelerini hazırlamak,
- 17- İl dahilindeki bitki ve hayvan sağlığı ile ilgili iç ve dış karantina hizmetlerini mevzuatı doğrultusunda yürütmek, resmi ve özel mezbaha ve kombinaları sağlık yönünden denetlemek, ildeki damızlık boğa, koç, teke ve aygırların sağlık kontrollerini yapmak, uygun olmayanları elemek,
- 18- İl dahilinde bitkilere zarar veren zararlı hastalık ve organizmaların tespitini yapmak ve koruma programlarını hazırlamak, onaylanmış programların uygulanmasını sağlamak,
- 19- İl dahilinde faaliyette bulunan bitki koruma ürünleri, zirai mücadele alet makineleri, tohum ve gübre bayileri ile ilaçlama yapan özel ve tüzel kişilerin kontrolünü yapmak, gıda ve yem stokları, gıda ve yem konularını ilgilendiren etüt ve envanterleri hazırlamak, ruhsatlı yem fabrikalarını asgari teknik ve sağlık şartları bakımından denetlemek, gıda ve yem sanayileri ürünlerinin belirlenmiş esaslara uygunluğunu denetlemek, ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,
- 20- Bitki, hayvan, gıda ve yem güvenliğini gözeterek tüketiciyi ve halk sağlığını koruma amacıyla il düzeyinde tedbirler almak, Bakanlıkça belirlenen tedbirlerin ilde uygulanmasını sağlamak, izlemek, değerlendirmek, konusunda faaliyet gösteren laboratuvarları mevzuatı çerçevesinde belgelendirilmek, kaydını almak, izlemek, yetkili oldukları hususlarda denetlemek
- 21- Su ürünlerinin ve su ürünleri kaynaklarının sürdürülebilirlik temelinde işletilmesi ve geliştirilmesini sağlamak, buna yönelik koruma önlemlerini gerçekleştirmek, avcılık ve yetiştiriciliğe, su ürünlerinin işlenmesi ve pazarlanmasına, balıkçı barınakları ve balıkçılık ve su ürünleri alt yapılarının geliştirilmesi ve işletilmesine, su ürünleri ile ilgili her türlü bilgi ve belge toplanmasına ve bu bilgilere yönelik kayıt sisteminin geliştirilmesine ilişkin düzenlemeleri uygulamak, getirilen düzenlemeler kapsamında izleme, kontrol ve denetim ile cezai müeyyideleri gerçekleştirmek, su ürünleri ile ilgili inceleme ve değerlendirmeler yapmak ve her türlü teşvik ve koruma tedbirlerinin alınmasını, üretim alanlarının kiralanması ve işletilmesini ve buralarda verimliliğin artırılmasını sağlamak, su kaynaklarının kirletilmesini önleyecek ve su ürünlerini zarardan koruyacak tedbirleri almak ve aldırarak, balıkçılık ve su ürünleri ilgili ihracat, ithalat işlemlerini mevzuatı çerçevesinde yürütmek.
- 22- Mera tespit tahdit, ıslah ve tahsis ile mera dışına çıkarılma ve bu gibi yerler ile ilin içerisinde bulunduğu tarım havzasına dair faaliyetlerde mevzuatı doğrultusunda işlemler yürütmek, tarım arazisinde ekili, dikili alanlarının ve bunların ürünlerinin taşınır ve taşınmaz çiftçi mallarının korunmasını ve tabii afetlerden zarar gören çiftçilere özel mevzuatına göre yardım yapılmasını sağlamak için ilgili kuruluşlarla iş birliği yapmak ve çalışmalara yardımcı olmak,
- 23- Projeler çerçevesinde köylerde istihdam imkanlarını artırmak amacıyla el sanatlarının geliştirilmesini, yayılmasını ve tanıtılmasını sağlayıcı ve mamullerinin pazarlanmasını kolaylaştırıcı tedbirler almak,
- 24- Çiftçilerin kooperatif veya birlik şeklinde teşkilatlanmasını ve kooperatifçiliği teşvik etmek, bu amaçla etüt ve projeler hazırlamak, kooperatiflerin ve birliklerin kurulması için teknik ve yetkisi dahilinde mali yardımda bulunmak ve denetlemek,
- 25- Örnek çiftçi yetiştirmek gayesi ile çiftçi kadınlar ile çiftçi çocukları ve gençleri için eğitim programları ve projeleri uygulamak,

- 26- Gıda, gıda katkı maddeleri ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemeler konusunda faaliyette bulunan yerlerin gerekli kayıtları yapmak, izinleri vermek, üretim işleme ve satış yerlerini mevzuatı çerçevesinde denetlemek, bu malzemelerin ihracat ve ithalatında Bakanlık ile ilgili işlemlerinin il düzeyindekilerini yürütmek,
- 27- Tohumluk üretimlerinin beyanname kabulü, tarla kontrollerini yapmak ve numune alarak ilgili kuruluşlarına göndermek,
- 28- Tohumluk piyasasında yetkilendirme ile ilgili faaliyetleri yürütmek,
- 29- Tohumluk üretici ve bayilerinin kontrolünü yapmak,
- 30- Tohumluk, süs bitkileri, doğal çiçek soğanları ve kesme çiçek ile ilgili ithalat ve ihracat işlemlerini yürütmek,
- 31- Bakanlıkça yürütülen iç ve dış kaynaklı entegre ve münferit bitkisel üretim, hayvancılık ve su ürünleri üretim, değerlendirme, pazarlama ve kırsal kalkınma projelerinin il ile ilgili kısımları uygulamak, uygulatmak, hibelerin zamanında ve amacına uygun olarak kullanılmasını takip ve kontrol etmek,
- 32- Küresel iklim değişiklikleri, tarımsal çevre, kuraklık, çölleşme ile ilgili çalışmalar il düzeyinde olanları yürütmek, diğer afetler ve tarım sigortası ile ilgili olarak 14/6/2005 tarihli ve 5363 sayılı Tarım Sigortaları Kanunu çerçevesindeki uygulamaların yaygınlaştırılmasına yönelik eğitim, yayım ve tanıtım ve mevzuatla verilen diğer çalışmaları yapmak,
- 33- Hayvan ıslahı faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin veri tabanı çalışmalarını yürütmek, Bakanlıkça düzenlenen suni tohumlama kurslarına ilişkin koordinasyonu sağlamak, suni tohumlama yapma izni vermek, sperma ve embriyo üretim merkezleri ve laboratuvarlarının kontrol ve denetimlerini yapmak,
- 34- Büyükbaş ve küçükbaş damızlık yetiştiriciliği yapılan işletmelerin teknik yönden kontrolünü yapmak,
- 35- Hayvancılık projeleriyle ilgili personel eğitimi ve bütçe ihtiyaçlarını tespit etmek ve ilin hayvancılık konusunda üretim potansiyelini belirlemek, mevzuatı doğrultusunda projeler yapmak, yürütmek, İlde hayvansal üretimin insan sağlığı ve ekolojik dengeyi koruyucu yöntemlerle yapılmasına ilişkin çalışmalar yapıp bunları denetlemek.
- 36- Projeye dayalı olarak kurulmak istenen hayvancılık işletmelerine ilişkin teknik yardım taleplerini değerlendirmek,
- 37- İl dahilinde faaliyette bulunan her türlü gübre ve toprak düzenleyicilerin üretim yerleri, gübre bayileri ile bu bayilerin depolarını ve buralardaki piyasaya arz edilmiş ürünleri belirlenmiş esaslara göre uygunluğunu denetlemek,
- 38- Bakanlığın İl Müdürlüklerine yetki devri yaptığı gübreler için ithalat uygunluk belgelerini düzenlemek,
- 39- İlde ilk defa faaliyete geçen gübre fabrikaları ile gübre üretim yerleri için lisans başvurularında, bu fabrika ve üretim yerlerinin mevzuata uygunluğunu denetlemek, uygunluk raporunu Bakanlığa göndermek,
- 40- İlde bitkisel, hayvansal ve su ürünleri üretimi ile ilgili bilgi sistemlerinin kurulması ve kullanılmasını sağlamak,
- 41- Kayıt sistemleri veri girişleri ve kayıt sistemlerine dayalı destekleme uygulamalarını yapmak,
- 42- Tarımsal üretimi arttırmak, geliştirmek, kolaylaştırmak, kalitesini arttırmak ve maliyeti düşürmekle ilgili iş ve işlemleri usulünce yürütmek, çiftlik muhasebe veri ağının il ile ilgili kısımlarını mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirmek,
- 43- Üreticilerce toprak analiz sonuçlarına dayalı gübre kullanımını sağlamak için eğitim çalışmaları yapmak,
- 44- İlde bulunan toprak-bitki-sulama suyu analiz laboratuvarlarının yetkilendirilmesi ve faaliyetleri ile ilgili olarak Bakanlıkça istenen hususları yerine getirmek.
- 45- Alternatif üretim tekniklerine yönelik üretici, üretici örgütleri, müteşebbis ve tüketicilere eğitim ve yayım hizmetlerinde bulunmak, denetim faaliyetlerini yürütmek, alternatif tarımsal üretim

tekniklerine yönelik Bakanlıkça verilecek görevleri yapmak.

46- Sulamaya açılan alanlarda tarım tekniklerini çiftçilere öğretmek ve yaymak,

47- İlin, tohum, fidan, fide, gübre, ilaç, aşı, serum, zirai alet ve makine, damızlık hayvan, yumurta, civciv, balık yavrusu ve yumurtası, ipek böceği tohumu, ana arı, kovan, sperma zirai kredi gibi girdi ihtiyaçlarını ilçelerden gelen bilgiler ışığında tespit etmek, bunların tedarik ve dağıtımı için T.C. Ziraat Bankası, Tarım Kredi Kooperatifleri, Tarım Satış Kooperatifleri, tarımsal amaçlı kooperatifler, döner sermaye, bütçe imkanları ve varsa fon gibi kaynaklardan yararlanmak üzere tedbirler almak,

48- Tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetlerini düzenleyen, 8/9/2006 tarih ve 26283 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik kapsamındaki iş ve işlemleri yapmak, uygulamaları yaygınlaştırmak için eğitim, yayım ve tanıtım çalışmaları yapmak,

49- İlde Kurulu bulunan döner sermaye işletmesi ile ilgili iş ve işlemleri mevzuatına uygun olarak yürütmek,

50- Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile arazi edindirme, tarım arazilerinin parçalanmasını önlemek, arazi düzenlemesi ve toplulaştırması, sulama verimliliğini arttırmak için uygun sulama tekniklerinin kullanılması ve tesislerinin yapılması, toprak kaynaklarını korumak, tarla içi geliştirme hizmetlerini yürütmek, 3083 sayılı Kanun çerçevesinde ve Bakanlıkça verilen yetki ve görevler dahilinde gerekli faaliyetleri yapmak,

51- İlde bulunan Bakanlık kuruluşları arasında merkezden istenen verilerin toplanarak merkez kuruluşlarına bildirilmesi ve Bakanlıkça verilen talimat çerçevesinde koordinasyonu sağlamak,

52- Bakanlıkça önceden tespit edilen ilke ve esaslar çerçevesinde hazırlanan il yıllık yatırım ve bütçe tekliflerinin planlanmasını, uygulamasını ve değerlendirmesini yapmak,

53- İlde, Bakanlığın orta ve uzun vadeli strateji politikaları çerçevesinde çalışmalarını yürütmek.

54- Mevzuatla verilen diğer görevler ile Bakanlık ve Vali tarafından verilecek benzeri görevleri yapmak.

C. İDAREYE İLİŞKİN BİLGİLER

1. İlin Genel Tarımsal Görünümü

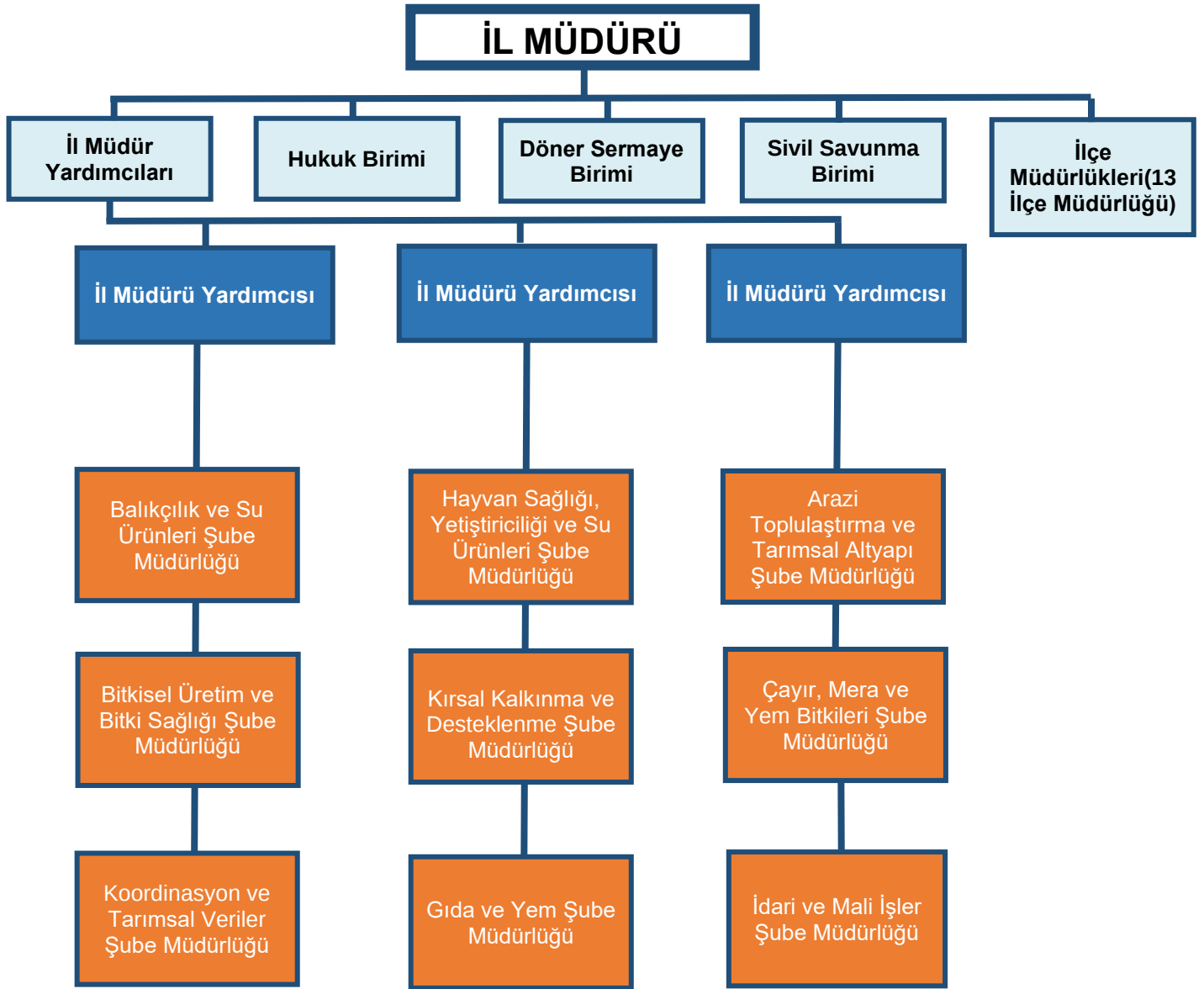
Şekil 1: Muğla İli Siyasi Haritası

http://cografyaharita.com/turkiye_mulki_idare_haritalari2.html

• Nüfus (TÜİK)	: 1 Milyon 81 Bin 67 kişi
• Yüzölçümü	: 12 Milyon 654 bin dekar (12.654 km ²)
○ Orman Alanı (TÜİK)	: 8 Milyon 741 Bin 980 dekar (Yüzölçümünün %69)
○ Toplam Tarım Alanı (TÜİK)	: 2 Milyon 15 bin dekar (Yüzölçümünün %16)
○ Çayır-Mera Alanı (TÜİK)	: 177 Bin 110 dekar (Yüzölçümünün %1,4)
○ Sulamaya Açılan Alan (DSİ)	: 337.860 da
• Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (TÜİK)	: 571 Milyar 112 Milyon TL
• Tarımsal Hâsıla (TÜİK)	: 49 Milyar 851 Milyon TL
• İhracat (TÜİK)	: 1 Milyar 166 Milyon Dolar (Yıllık)
• Tarımsal İhracat (TÜİK)	: 820 Milyon Dolar (Yıllık)

2. Teşkilat Yapısı

3. Fiziksel Yapı

İl Müdürlüğümüzün merkezde 1, ilçelerde 15 adet olmak üzere toplam 16 adet hizmet binası bulunmaktadır. Ayrıca 1 adet sosyal tesise ve 30 adet lojmana sahiptir.

Tablo 1: Bina Varlığı

Kurum	Adet	m ²	Yapım Yılı	Mülkiyeti Kime Ait
İl Müdürlüğü	Ana Hizmet Binası	6673	2021	Hazine
	Lojman	2447,18		Hazine
	Misafirhane	400,00		Hazine
	Kreş	-	-	-
	Spor Tesis	-	-	-
	Kafeterya	-	-	-
İlçeler Toplam *	Hizmet Binası	11.081		
	Lojman	2447,18		
	Misafirhane	400,00		
	Kreş	-		
	Spor Tesis	-		
	Kafeterya	-		
	-	-		
	-	-		

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar(Tablo 37) içerisinde verilmektedir.

İl Müdürlüğümüzün merkezde 24 ilçelerde 60 adet olmak üzere toplam 84 adet hizmet aracı bulunmaktadır.

Tablo 2: Araç Durumu

	Hizmet Aracı Sayısı				
	Envanter		Kiralama	Geçici Tahsis	Toplam
	Model Yılı	Adet			
İl Müdürlüğü				-	
Makam Aracı	2025	1	-	-	1
Binek	2020	1	1	-	1
Binek	2022	1	1	-	1
Binek-Arazi	2023	2	2	-	2
Hafif Ticari	2020	4	4	-	4
Binek	2015	1	-	-	1
Hafif Ticari	2013	1	-	-	1
Hafif Ticari	2023	1	-	-	1
Hafif Ticari	2015	1	-	-	1
Hafif Ticari	2011	1	-	-	1
Hafif Ticari	2007	1	-	-	1
Kamyon	2021	1	-	-	1
Traktör	1976	1	-	-	1
Traktör	1982	1	-	-	1
Kamyon	2012	1	-	-	1
Pikap	2017	1	-	-	1

Pikap	2020	1	-	-	1
Otobüs	2014	1	-	-	1
Pikap	2015	2	-	-	2
İlçeler Toplam *		18	42		60
Genel Toplam		34	50		84

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS, İl Müdürlüğü Kayıtları vb.)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar (Tablo 38) içerisinde verilmektedir.

4. Teknoloji ve Bilişim Altyapısı

Bakanlığın hedef ve politikaları doğrultusunda iş modelleri ve yürütülen iş süreçlerine uygun olarak bilişim altyapısının kurulumu, bakımı, ikmali, geliştirilmesi ve güncellenmesi, internet sayfaları, elektronik imza ve elektronik belge uygulamaları, bilgi sistemleri ve teknolojileri, yapay zekâ, büyük veri alanlarında çalışmalar yürütülmektedir. Ayrıca İl Müdürlüğümüz merkez ve ilçelerde sahip olduğu donanım araçlarına ve teknolojik kaynaklara ilişkin veriler aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 3: Teknolojik Kaynaklar (adet)

Malzemenin Adı	Merkez	İlçeler Toplam*	Genel Toplam
Masaüstü Bilgisayar	194	539	733
Dizüstü Bilgisayar	54	87	141
Tablet Bilgisayar	16	26	42
Yazıcı	35	123	158
Faks	-	5	5
Fotokopi Makinesi	11	50	61
Projeksiyon Cihazı	6	14	20
Tarayıcı	20	37	57
Telefon	98	141	239
Modem	3	16	19
Fotoğraf Makinesi	19	16	35
Kamera	14	24	38
Video	3	-	3
Yazılım Lisansı	1	-	1

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar (Tablo 39) içerisinde verilmektedir.

5. İnsan Kaynakları

İl genelinde 773 kişi memur 41 kişi işçi ve 25 Kişi 4/B sözleşmeli personel görev yapmaktadır.

Tablo 4: Personelin Hizmet Sınıflarına Göre Dağılımı

ÜNVAN	Merkez	İlçeler Toplam*	Genel Toplam
İl Müdürü	1		1
İl Müdür Yardımcısı	3		3
Şube Müdürü	9		9
İlçe Müdürü		13	13
AVH	1		1
GİH	16	26	42
THS	140	349	489
SHS	30	162	192
YHS	10	13	23
4/B Sözleşmeli	8	17	25
İşçi	17	24	41
Hizmet Alımı (Şoför vb.)			
Toplam	235	604	839

AVH: Avukatlık Hizmetleri Sınıfı, GİH: Genel İdare Hizmetleri Sınıfı, SHS: Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı, THS: Teknik Hizmetler Sınıfı, YHS: Yardımcı Hizmetler Sınıfı

Kaynak: (Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi-PBYS)

* İlçelere göre dağılım Ek Tablolar(Tablo 40) içerisinde verilmektedir.

6. Yönetim ve İç Kontrol Sistemi

İl Müdürlüğümüzde 2025 yılında 20 risk mevcut olup 20 riskte iyileştirme yapılmıştır. Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planında yer alan eylemlerden 7 uyum sağlanmıştır. Haziran ve Aralık aylarında Uyum Eylem Planının uygulama sonuçlarının izlenmesi yapılarak Strateji Geliştirme Başkanlığına raporlanmıştır.

Haziran ve Aralık aylarında İç Kontrol Sistemi Soru Formu doldurularak Strateji Geliştirme Başkanlığına gönderilmiştir.

Personel görev tanımlarına ilişkin revizyonlar yapılmıştır.

İl Müdürlüğümüzde 2025 Yılında denetim gerçekleştirilmiş olup denetim sonucunda iç kontrol birimince yapılan faaliyetler tespit edilmiş ve herhangi bir tavsiyede bulunulmamıştır.

İç kontrol sistemi hakkında 1 adet eğitim verilmiştir.

İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu Strateji Geliştirme Başkanlığına gönderilmiştir.

II) FAALİYETLERE İLİŞKİN BİLGİ VE DEĞERLENDİRMELER

A. SUNULAN HİZMETLER

1. Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü

1.1 Gıda denetim ve denetçi sayıları

2025 yılı içerisinde 18.746 adet gıda işletmesine 103 kontrol görevlisi tarafından 27.289 adet denetim gerçekleştirilmiştir. Bu işletmelerin 17.285 adedi gıda satış ve toplu tüketim yeri olarak kayıtlı olup denetim sayısı 24.790' dır. 1.683 adet gıda üretim işletmesinin denetim sayısı 3.010, 230 adet onaya tabi gıda işletmesinin denetim sayısı ise 350'dir. Ayrıca 2025 yılı içerisinde 338 adet yem işletmesine toplam 378 denetim yapılmıştır.

Gıda denetim çalışmaları 15' i Gıda ve Yem Şube Müdürlüğü' olmak üzere toplamda 103 kontrol görevlisince yürütülmektedir.

1.2 Gıda üretim, gıda satış, toplu tüketim ve yem işletme sayıları

Tablo 5: Muğla Gıda Üretim, Gıda Satış, Toplu Tüketim ve Yem İşletme Sayıları

Gıda Satış Toplu Tüketim İşletme Sayıları	Gıda Üretim İşletme Sayıları	Yem İşletme Sayıları	Toplam işletme sayıları
17.285	1.683	350	19.084

1.3 Konularına göre denetim sayıları (ALO 174, CİMER, ihbar, şikayet, rutin kontrol vb.)

İl genelinde denetim çalışmaları kapsamında 27.289 denetim hizmeti yürütülmüştür.

Tablo 6: Konularına Göre Denetim Sayıları

Denetim Sebebi	Denetim Sayısı
Alo 174 Gıda Hattı	1.169
Bakanlık/İl Yıllık Numune Alma Planı	410
CİMER	559
Rutin Denetim	21.969
İthalat/İhracat Denetimi	278
İzlenebilirlik Denetimi	22
Onay/Şartlı Onay/Kayıt Denetimi	36
Takip Denetimi	816
Yem Denetimi(rutin)	232
Diğer	2.157

1.4 Olumlu/olumsuz numune sayıları

2025 yılı içerisinde il genelinde Merkez ve İlçe Müdürlüklerimiz tarafından yapılan denetimler sırasında 1.403 adet ürün numunesi alınmıştır. Alınan numunelerin 1.221 adedi uygun, 61 adedi ise uygunsuz olarak tespit edilmiştir; 121 numunenin sonucu henüz sonuçlanmamıştır.

1.5 İdari para cezaları

İlimiz genelinde 2025 yılı içerisinde yapılan denetim ve numune sonuçlarına göre; 5996 sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı Gıda ve Yem Kanunu kapsamında 40.186.170 TL değerinde

646 adet İdari Para Cezası uygulanmıştır.

1.6 İthalat ve ihracat rakamları

İlimiz genelinde 2025 yılı içerisinde 7 adet bitkisel yem hammaddesi ithalat işlemi gerçekleştirilmiştir. 383 adet ihracat sağlık sertifikası düzenlenmiştir.

1.7 Tütün ve alkol verileri

İl genelinde tütün ve alkol satan iş yerlerine toplam 303 belge düzenlenmiştir.

Tablo 7: Tütün ve Alkol İşlem Dağılımı

İl Genelinde Tütün Ve Alkol Satan İş Yerleri	Verilen Belge Sayısı
Perakende Alkollü İçki Satıcısı	2.636
Perakende Tütün Satıcısı	4.069
Nargilelik Tütün Mamulü Sunum Uygunluk Belgesi	201
Alkollü İçki Toptan Satıcısı	94
Etil Alkol ve Metanol Toptan Satıcısı	0
Tütün Mamulü Toptan Satıcısı	30
Açık İçki Satıcısı	5.288
Toplam	12.318

1.8 Taklit Tağşişten yayınlanan işletme sayısı

Taklit-tağşişten yayınlanan işletme sayısı 20 adettir.

1.9 Gıda Sağlık Sertifikası sayısı verilecektir

Gıda sağlık sertifika sayısı 383 adettir.

1.10 Okullarda eğitim verilen öğrenci sayıları

34 okulda 1.625 öğrenciye gıda güvenilirliği ve gıda israfı konusunda eğitim verilmiştir.

2. Bitkisel Üretim ve Bitki Sağlığı Şube Müdürlüğü

2.1 Bitkisel üretim verileri (son 2 yıl)

Tablo 8: Tarla Bitkileri

	2023			2024		
Ürün Adı	Üretim Alanı (da)	Üretim Miktarı (Ton)	Verim (Kg/da)	Üretim Alanı (da)	Üretim Miktarı (Ton)	Verim (Kg/da)
Buğday	253.249	74.233	293	260.356	74.116	279
Mısır Silaj	132.455	705.662	5.328	133.737	696.012	5.213
Tritikale (yeşil ot)	62.269	130.298	2.093	63.514	130.212	2.050
Yulaf yeşil ot	54.340	138.465	2.548	53.948	136.097	2.523
Arpa Diğer	46.665	15.353	329	46.814	11.459	245
Arpa Yeşil ot	21.330	43.552	2.042	20.500	38.524	1.879
Yonca yeşil ot	29.355	186.070	6.339	29.920	185.005	6.183
Adi fiğ yeşil ot	23.188	59.889	2.583	21.045	55.715	2.647
İtalyan Çimi	16.815	86.086	5.120	18.136	88.327	4.870
Patates	5.417	18.305	3.379	4.102	13.938	3.398

Tablo 9: Meyveler

	2023			2024		
Ürün Adı	Üretim Alanı (da)	Üretim Miktarı (Ton)	Verim (Kg/da)	Üretim Alanı (da)	Üretim Miktarı (Ton)	Verim (Kg/da)
Zeytin (Yağlık)	957.029	163.282	171	951.843	156.238	164
Zeytin (Sofralık)	38.502	11.116	289	44.163	12.604	285
Portakal	61.007	241.637	3.961	61.034	116.845	1.914
Limon	31.299	140.622	4.493	31.042	85.253	2.746
Badem	22.570	9.785	434	22.609	6.823	301
Nar	22.153	64.834	2.927	21.415	61.558	2.874
Ceviz	15.817	4.474	283	15.855	4.682	295
Mandalina	11.590	26.157	2.257	11.879	24.161	2.033
Elma	7.394	12.102	1.637	6.957	12.291	1.766
Üzüm	7.370	8.342	1.132	6.641	7.739	1.165

Tablo 10: Sebzeler (örtü altı hariç)

	2023			2024		
Ürün Adı	Üretim Alanı (da)	Üretim Miktarı (Ton)	Verim (Kg/da)	Üretim Alanı (da)	Üretim Miktarı (Ton)	Verim (Kg/da)
Domates	9.213	42.281	4.589	8.675	39.662	4.571
Karpuz	4.595	21.940	4.775	4.459	20.922	4.692
Fasulye	4.624	6.504	1.407	4.357	6.289	1.443
Patates	5.417	18.305	3.379	4.102	13.938	3.398
Biber	3.492	7.092	2.031	3.359	6.887	2.050
Kavun	2.924	9.057	3.097	3.325	10.937	3.289
Patlıcan	3.074	9.862	3.208	2.977	9.551	3.208
Börülce	2.976	3.173	1.066	2.896	3.169	1.094
Marul	2.359	4.889	2.072	2.198	4.419	2.010
Lahana	2.356	9.434	4.004	2.087	8.008	3.837
Barbunya	1.637	2.472	1.510	1.425	2.030	1.424

Tablo 11: Örtü Altı Alanlar

	2023			2024		
Ürün Adı	Üretim Alanı (da)	Üretim Miktarı (Ton)	Verim (Kg/da)	Üretim Alanı (da)	Üretim Miktarı (Ton)	Verim (Kg/da)
Domates	29.083	427.522	14.700	28.840	424.547	14.720
Patlıcan	1.836	29.092	15.845	1.860	29.851	16.048
Kabak	3.602	21.002	5.831	2.909	17.625	6.058
Hıyar	1.153	14.798	12.834	968	12.464	12.876
Fasulye	408	1.478	3.623	394	1.554	3.944
Marul	95	354	3.726	80	296	3.700
Biber	101	429	4.248	87	368	4.229
Karpuz	11	66	6.000	20	133	6.650
Kavun	62	436	7.032	69	542	7.855
Bezelye	5	10	2.000	5	10	2.000

2.2 Bitkisel üretimde öne çıkan ürünler verilecektir.**Tablo 12: Öne Çıkan Ürünler**

Ürün	Alan(dekar)	Üretim(ton)	Ülke Üretimi (%)
Börülce Taze	2.896	3.169	27,73
Domates (Sofralık)	37.480	464.064	5,72
Nar	21.415	61.558	8,75
Limon	31.042	85.253	4,93
Portakal	61.034	116.845	7,26
Patlıcan	4837	39.402	4,76
Zeytin (Yağlık)	951.843	156.238	6,05

2.3 Bitkisel üretim desteklemeleri

Tablo 13: Desteklemeler

Destekleme Adı	Ödeme Miktarı (TL)	Desteklenen Çiftçi Sayısı	Desteklenen Alan(da)
Temel Destek	İcmal İşlemleri Başlamadı		
Planlı Üretim Desteği	İcmal İşlemleri Başlamadı		
Sertifikalı Tohum Kullanım Desteği	1.103.608,990	272	8.943,70
Sertifikalı/Standart Fidan Kullanım Desteği	107.501,520	11	92,136
Organik Tarım Desteği	İcmal İşlemleri Başlamadı		
İyi Tarım Uygulamaları Desteği	İcmal İşlemleri Başlamadı		
Katı Organik-Organomineral Gübre Desteği	İcmal İşlemleri Başlamadı		
TOPLAM	1.211.110,51	283	9.035,83

2.4 Organik Tarım ve İyi Tarım Uygulamaları

Organik Tarım Faaliyetleri

2025 yılı Organik Tarım Bilgi Sistemine göre ilimizde içerisinde 66.096 da alanda 913 çiftçi 100 farklı ürün ile toplam 17.344 ton organik ürün yetiştirilmiştir. İlimizde ilçe bazlı organik tarım bilgileri aşağıdaki tabloda ki şekildedir.

Tablo 14: Organik Tarım

İlçe	Üretici Sayısı	Alan (Dekar)	Ürün Sayısı	Üretim Miktarı (Ton)
Bodrum	9	440,4	73	240
Datça	5	813,9	24	196
Fethiye	3	89	20	54,6
Kavaklıdere	46	638,5	8	638,5
Köyceğiz	10	324,3	23	406,6
Marmaris	2	169,2	6	57,9
Menteşe	3	418,7	9	125,4
Milas	568	41.847,6	23	9.481,8
Ortaca	5	382,8	9	766,8
Seydikemer	5	2126,4	46	728,2
Ula	25	1497,9	30	352,1
Yatağan	232	17.347,6	3	4.295,9
Muğla	913	66.096,3	99	17.343,8

İyi Tarım Faaliyetleri

Muğla ilinde İyi Tarım Uygulamaları Birimi tarafından 2025 yılı içerisinde yürütülen faaliyetler kapsamında, üreticilerin bilinçlendirilmesi, sürdürülebilir tarımın yaygınlaştırılması ve sertifikasyon süreçlerinin güçlendirilmesi amacıyla çeşitli eğitim, proje ve denetim çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Eğitimler: Toplam 23 eğitim programı düzenlenmiş olup, bu faaliyetlere 385 üretici ve paydaş katılım sağlamıştır. Eğitimlerde iyi tarım uygulamalarının temel prensipleri, çevre dostu üretim teknikleri ve sertifikasyon süreçleri ele alınmıştır.

Projeler: İyi tarım uygulamalarının geliştirilmesine yönelik 1 proje (Milas'ta İyi Tarım Uygulamaları ile Zeytin Yetiştiriciliğinde İklim Direncinin Arttırılması) yürütülmüş, bu proje aracılığıyla üreticilerin modern tarım tekniklerine adaptasyonu desteklenmiştir.

Denetimler: Tarımsal üretim alanlarında 17 denetim gerçekleştirilmiş, üretim süreçlerinin mevzuata uygunluğu ve sertifikasyon kriterlerine uyumu kontrol edilmiştir.

2.5 Bitkisel üretimi geliştirilmesine yönelik projeler

Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi(TAKE) Projeleri

2025 yılında toplamda 18.608.830 TL bütçeli 11 adet bitkisel üretimin gelişmesine yönelik proje hayata geçirilmiştir.

Ata Sebze ve Tohumları Toprakla Buluşuyor Projesi: Toplamda 31 çiftçiye 667,5 kg yer fıstığı tohumu desteği verilmiştir. Proje uygulama alanı 85 dekadır. Proje tamamlanmıştır.

Susam Üretimini Geliştirilme ve Teşvik Projesi: 150 üreticiye susam tohumu dağıtılmıştır.

Şevketi Bostan Üretimi Projesi: 50 üreticiye tohum dağıtılmıştır.

Son Turfanda Aşılı-Aşısız Karpuz ve Salatalık Üretimi Projesi: Toplamda 130 çiftçiye 79.912 adet fide dağıtımı gerçekleştirilmiştir

Kışlık Sebze Üretimini Geliştirilmesi Projesi: 162.748 adet kışlık sebze fidesi 25 üreticiye dağıtılmıştır.

Baklagil Üretimini Arttırılması Projesi: 163 üreticiye 15.608 kg dağıtılmıştır.

Hibrit Enginar Üretimini Yaygınlaştırılması Projesi: 49.088 adet fide dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Dane Sorgum Üretimini Arttırılması Projesi: Toplamda 240 çiftçiye 3570kg tohum dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Tıbbi Aromatik ve Boya Bitkileri Projesi: 21.523 Biberiye dağıtımı gerçekleştirilmiştir. Defne, Adaçayı ve Kekik devam etmektedir

Muğla'da Sakızın Üretime Kazandırılması Projesi: 1500 adet Sakız Fidanı dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

9.Etap Muğla Çileği Projesi: Proje ile 75 dekar yeni bahçe tesisi (sulama sistemi, malç ve çilek fidesi) ve kuraklıktan zarar görmüş üreticilere 240.000 adet çilek fidesi desteği sağlandı.

2.6 Pestisit kalıntıları, erken uyarı, entegre mücadele vb.

Pestisit Çalışmaları: Domates (Örtü altı/Açık alan) ve Turunçgil ve Nar Üretiminde Kalıntı ile Mücadele Eylem Planı; Bakanlığımızın 2024 yılında başlatmış olduğu Kalıntı Eylem Planı Projeleri kapsamında; İlimizde Turunçgil üretim alanlarının yoğun olduğu Ortaca, Köyceğiz ve

Dalaman ilçelerinde, Nar üretim alanlarının yoğunluğuna göre Ortaca, Seydikemer ve Dalaman'da ve Domates üretiminin yoğun yapıldığı 4 ilçede (Ortaca-Dalaman-Fethiye-Seydikemer ilçelerimizde) yürütülmektedir. Proje kapsamında Domates, Turunçgil ve Nar ürünlerinden Hasat Öncesi Pestisit Denetimi Programı içerisinde numuneler alınarak Analiz ve Rapor sonuçları Bakanlığımıza bildirilmektedir.

İlimizde yıllık pestisit kullanım miktarı 323.642,210 kg ve 703.077,88 lt.'dir. Hasat Öncesi Pestisit Denetimi Uygulama Programı kapsamında 1043 ürün birincil üretim yerinden denetlenmiş ve 91 tavsiye dışı bkü kullanımı sonucu idari para cezası uygulanmış ve 3 tane yasaklı bkü tespit edilmiş ve ürünler imha edilmiştir.

Entegre Mücadele Çalışmaları: Örtü Altı Entegre Mücadele, 80 üretici ile 566,44 dekar alanda, patates entegre mücadele, 17 üretici ile 111,8 dekar alanda, buğday entegre mücadele; 140 üretici ile 5.416,31 dekar alanda, Nar entegre mücadele, 49 üretici ile 832 dekar alanda ve Zeytin entegre mücadele 166 üretici ile 5.089 dekar alanda gerçekleştirilmiştir.

Süne Mücadele Çalışmaları: İlimiz Yatağan, Menteşe, Milas ve Seydikemer İlçelerinde 294.486 dekar hububat ve 179.855 dekar buğday ekim alanında 13 personelle süne mücadele çalışmaları yapılmıştır. Toplam 9.479 dekar alanda sürvey çalışması yapılmıştır.

Tahmin ve Erken Uyarı Sistemleri: İlimizde 2025 yılında Milas İlçesi Etenli Mahallesi ve Yatağan Bahçeyaka uyarı sistemleri ile 6 adet zeytinde halkalı leke için il geneli uyarı yapılmıştır.

2.7 Diğer Hizmetler

Bitki Koruma Ürünleri ve Zirai Mücadele Alet ve Makineleri Bayii Hizmetleri

İlimizde bitki koruma ürünleri alanında;

- 172 adet Bitki Koruma Ürünleri Bayisi
- 2 adet Bitki Koruma Ürünleri Toptancısı
- 18 adet Bitki Koruma Ürünleri Deposu
- 411 adet Reçete Yazma Yetki Belgesine sahip Ziraat Mühendisi bulunmaktadır.
- 3 adet Fumigasyon Ruhsatına Sahip İşyeri vardır
- 1 adet Biyolojik Mücadele Ajansı Üretim Tesisi bulunmaktadır.

İlimizde Bayi denetim sayımız 697 adet olarak gerçekleşmiştir.

Gübre Bayii Hizmetleri:

İlimizde gübre bayii denetimleri toplam 33 personelle gerçekleştirilmiştir. Yıllık olarak 343 denetimde en az 1200 ürünün denetlenmesi ve 58 adet numunenin analize gönderilmesi planlanmıştır. Bu plan dahilinde yıllık gerçekleşme ise 343 denetimde 1293 ürün denetlenirken 125 numune analize gönderilmiştir.

3. Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Şube Müdürlüğü

3.1 Hayvan varlığı (Büyükbaş, küçükbaş, kanatlı, arılı kovan vb.)

Tablo 15: Hayvan Sayıları

Yıllar	Sığır	Manda	Koyun	Keçi	Kanatlı	Arılı Kovan
2025	243.067	14	211.400	169.008	151.215	774.680

Büyükbaş hayvancılık bakımından;

İlimiz 243.081 büyükbaş hayvan sayısı ile ülkemizde 26. sıradadır.

İl dışına gönderilen 98 bin büyükbaş hayvan sayısı ile üretim merkezi durumundadır.

Küçükbaş hayvancılık bakımından;

İlimiz 380.408 küçükbaş hayvan sayısı ile ülkemizde 51. sıradadır.

Arıcılık bakımından;

İlimiz 774.680 arı kovan varlığı bulunmaktadır. Arı konaklama noktası 12.658 adet olarak bulunmaktadır.

3.2 İşletme sayısı (Büyükbaş, Küçükbaş, kanatlı, arıcılık vb.)

Tarım ve hayvancılık faaliyetleri ilin ekonomisinde önemli bir yer tutmakta olup, sosyal yapı içerisinde önemli bir unsurdur.

İstihdam sektör dağılımı bakımından tarım sektörünün ülkemiz ortalamasından % olarak 2,5 kat daha fazla olduğu görülmektedir. İlde özellikle küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ön plandadır.

Tablo 16: Muğla İli Tarımsal İşletmelerin Faaliyet Alanlarına Göre Dağılımı

	Sayısal veri
Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS)	29.811
Arıcılık Kayıt Sistemi (AKS)	4.406
Büyükbaş işletme (Türkvat)	22.422
Küçükbaş işletme (Türkvat)	4.726
Hayvancılık	31.172

3.3 Hayvancılık desteklemeleri

İlimiz hayvancılık sektörüne doğrudan 2025 yılında 14.265.946,4 TL (On dört milyon iki yüz altmış beş bin dokuz yüz kırk altı türk lirası dört kuruş) destekleme yapılmıştır.

3.4 Hayvansal üretimi geliştirilmesine yönelik ilde yürütülen tüm projeler

Anneleri aşılat buzağları yaşat projesi

2.150.000 TL bütçeli proje ile Annelerin gebelik döneminde 2 doz olmak üzere E.coli-Rota-Corona üçlü karma aşısıyla aşılanması, doğan buzağların kolostrum yoluyla antikorları almasının sağlanması ve buzağların bağışık hale getirilmesi amaçlanmaktadır. Muğla Büyükşehir Belediyesi tarafından 5.000 inek için 10.000 doz aşı temin edilerek ilçe müdürlüklerine dağıtımı yapılmıştır. %70 oranında gerçekleşen proje 2026 yılı mart ayına kadar sürecektir.

Kırsalda bereket hayvancılığa destek projesi

Proje kapsamında İlimizden 34 asil 51 yedek olmak üzere 85 kişi belirlenmiştir. Belirlenen kişilerden 2025 yılı içerisinde 2 kişi toplamda 45 adet angus ırkı gebe düvelerini TİGEM'den teslim almıştır. 2026 yılında projede hak kazanan yetiştiricilerimiz hayvanlarını teslim almaya devam edecektir.

3.5 Aşılama faaliyetleri

İlimizin mevcut hayvan varlığı ve bölgesel konumu nedeni hasatlıklara karşı kesintisiz etkin aşılama çalışması yürütülmektedir bu kapsamda 3 milyonun üzerinde aşılama çalışması yürütülmüştür.

Tablo 17: 2025 Yılı Muğla Aşılama Sayıları

Aşı Grubu	Program (Yıllık)	Güncel Aşılama Bilgisi (Yıllık)	% (Yıllık)
Koyun Keçi Brusellozu	89.700	62.397	70
Koyun keçi çiçek	425.250	299.930	71
Koyun keçi vebası	179.400	146.202	81
Kuduz	17.400	17.661	102
Sığır brusellozu	185.340	144.358	78
Şap grubu	471.580	441.926	94

3.6 Küpeleme faaliyetleri

Büyükbaş ve küçükbaş hayvanları kayıt altına alarak kontrol takip için 2025 yılında 69.794 büyükbaş, 149.863 küçükbaş hayvan küpelenerek kayıt altına alınmıştır.

3.7 Suni tohumlama faaliyetleri

İlimizde 2025 yılında 49.285 suni tohumlama yapılmıştır.

3.8 Hayvan hareketleri ve yol kontrolleri

2025 yılı İlimizde 454 adet yol kontrolü yapılmış olup 588 araçta 23 adet uygunsuzluk tespit edilmiştir.

3.9 Sevk ve raporlar

Hayvan hareketlerinde 10.706 büyükbaş, 17.541 küçükbaş hayvan sevk yapılmıştır.

3.10 Hayvan hastane sayıları

2025 yılında ruhsat verilen hayvan hastanesi 1, poliklinik sayısı 4, muayenehane sayısı 47 adettir. İlimiz 2025 yılında belirtilen yerlerin toplam 303 adet denetimi yapılmıştır.

3.11 Ari ve Onaylı Süt Çiftliği İşletmeleri Kayıt, Denetim Çalışmaları

Hastalıktan ari işletme sayısı 128 adettir. Bu işletmelerde bulunan hayvan sayısı 10904 adettir. Onaylı işletme sayısı 3 adettir. Bu işletmelerde bulunan hayvan sayısı 1913 adettir.

3.12 Kanatlı İşletmeleri Faaliyetleri

İlimizde 2025 yılı işletme sayısı 15 adet, hayvan sayısı 151.215 adettir. Yapılan denetim sayısı 11 adettir.

3.13 UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) Çalışmaları

2024 yılı UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) kapsamında 94 numune programa alınmıştır. Programa ait bilgiler aşağıdaki tablodaki şekildedir. İl genelinde UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) kapsamında geri izlemeye yönelik herhangi bir olumsuzlukla karşılaşılmamıştır.

Tablo 18: UKİP (Ulusal Kalıntı İzleme Programı) Çalışmaları

Unsur	Alınan Numune Sayısı	Olumsuz Sonuçlanan Numune Sayısı (Geri İzleme)
İnek Sütü	3	0
Bal	44	0
Büyük baş et	50	0
Su ürünleri	329	0

3.14 Ev Hayvanı Satış Yeri Ruhsatlandırma ve Denetim İşlemleri

İlimizde 2025 yılında izin verilen işletme sayısı 7 adet, bu işletmelerde yapılan denetim sayısı 46 adettir.

3.15 Hayvan ve Hayvansal Ürün İhracat-İthalat İşlemleri

İlimizde 2025 yılında Bal için düzenlenen ön sağlık sertifika sayısı 139 adet, düzenlenen ön izin belgesi sayısı 175 adet, İhracaat yapılan bal miktarı 1521 tondur.

2025 Yılı yolcu beraberli hazırlanan sertifika sayısı 1353 adet olup yolcu beraberli giden kedi köpek ve diğer hayvan sayısı 1763 adettir.

Su ürünleri için düzenlenen veteriner sağlık sertifikası sayısı 12.751 adettir.

3.16 Serbest Veteriner Hekim Muayenehane Açılış ve Denetim İşlemleri

İlimizde 2025 yılında düzenlenen Sorumlu Veteriner Hekim Çalışma İzin Belgesi sayısı 65 adettir.

3.17 Diğer Çalışmalar

Seydikemer Eşen Çayı Balık Hastalıkları Tespiti ve Hastalık Haritası Çıkarılması Projesi: Seydikemer İlçesi Eşen Çayı Havzasında faaliyet gösteren gökkuşağı alabalığı işletmelerinde hastalık haritasının ortaya çıkarılması ve hastalık izleme-takip programlarının temelinin oluşturulması amaçlanmıştır. Proje saha çalışmaları, Milas Veteriner Fakültesi tarafından laboratuvar ve bilimsel analiz çalışmaları tamamlanmış, proje kapsamında elde edilen verilerin sunumu, değerlendirilmesi amacıyla tanıtım toplantısı 21.11.2025 tarihinde düzenlenmiştir.

4. Balıkçılık ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğü**4.1 Su ürünleri üretimi (avcılık-yetiştiricilik)**

Muğla ili Türkiye'nin en uzun kıyısına sahip bulunması (1.479 km) ve bol miktarda iç su kaynağına sahip olması nedeniyle hem avcılık potansiyeli hem de yetiştiricilik potansiyeline sahip bulunmakta ve Türkiye su ürünleri üretimine önemli katkı sağlamaktadır.

Su Ürünleri Avcılığı: İlimizde 1.117 adet denizlerde faaliyet gösteren ana gemi, 7 adet yardımcı gemi, 6 adet iç su gemisi ve 46 adet Yetiştiricilik Tesisi gemisi olmak üzere toplam 1.176 adet ruhsatlı balıkçı teknesi bulunmaktadır ve Türkiye balıkçılık filosunun (18.476 tekne) %6,36'sını oluşturmaktadır. Muğla ili balıkçılık filosunun 1.095 adedi ağ ve paragat av araçlarını kullanan küçük ölçekli balıkçılık gemisi, 10 adedi trol gemisi ve 12 adedi de gırgır gemisidir. Bunların dışında 7 adet gırgır yardımcı gemisi 6 adet iç su gemisi ve 46 adet yetiştiricilik tesisi gemisi bulunmaktadır. Gerçek Kişiler İçin Su Ürünleri Ruhsat Tezkeresi geçerli olan balıkçı sayısı 4.231(3.585 erkek-646 kadın balıkçı) kişi, Amatör Balıkçı Belgesi geçerli olan balıkçı sayısı ise 1.352'dir. Gerçek Kişiler İçin Su Ürünleri Ruhsat Tezkeresine sahip kişilerin aileleri de düşünüldüğünde Türkiye İstatistik Kurumunun 2024 yılı verilerine göre 1.081.867 kişi olan Muğla

İli nüfusunun %1,62'si olan yaklaşık 17.000-18.000 kişi avcılıktan geçimini sağlamaktadır. Ağ-paragat teknelerinin avladığı deniz ürünleri, yüksek turizm potansiyeli olan Muğla kıyılarında genellikle perakende satış yerlerinde, otellerde ve restoranlarda tüketiciye ulaşmaktadır. Trol ve gırgır teknelerinin avladığı su ürünleri ise genellikle balık hallerine gönderilmektedir.

Tablo 19: Avcılık Üretim Miktarları

Üretim Yılı	Deniz Balıkları	Tatlısu balıkları	Diğer Deniz Ürünleri
2025	2.064.085 Kg.	455.407 Kg.	192.068 Kg.

Su Ürünleri Yetiştiriciliği: İlimizde su ürünleri yetiştiriciliği 1986 yılında başlanmış, daha sonra hızlı bir gelişme göstererek Türkiye’de gerek sayı gerekse üretim miktarı açısından ilk sıraya yerleşmiştir. 2024 yılında gerçekleşen 166.000 ton üretimle %28,6’lık paya sahip olarak, Türkiye birincisi konumundadır. Deniz ve iç sularda Çipura, Levrek, Sariağız, Alabalık, Pisi, Traňa, Sinagrit, Mercan, Minekop, Lahoz ve Midye yetiştiriciliği yapılmaktadır. Bunlarla birlikte Karides, Mavi Yengeç ve Yosun yetiştiriciliğine de başlanılmıştır. Ayrıca Milas İlçesinde bulunan ve yer altı acı/tuzlu sular ile üretim yapılan toprak havuz bölgesinde faaliyet gösteren 900 milyon/yıl kapasiteli 13 adet kuluçkahanede Türkiye deniz balığı yavrusu ihtiyacının %75’i üretilmektedir. Alabalık kuluçkahanelerinde üretilen 270 milyon/yıl ise ülke üretiminin %30’una tekabül etmektedir.

Tablo 20: Yetiştiricilik Üretim Miktarları(ton/yıl)

Yılı	Çipura	Levrek	Alabalık	Sariağız	Midye	Diğer	TOPLAM
2025	71.100	70.452	23.330	1.805	457,5	15,148	167.160

Su Ürünleri İhracatı: 2025 yılı ihracatı 85,310 ton, ihracat değeri ise 745,338 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

4.2 Tekne ve gemi sayıları

Tablo 21: Boylarına Göre İlimizdeki Balıkçı Gemisi Sayısı

0,00-9,99 Metre	10,00- 11,99 Metre	12,00- 14,99 Metre	15,00 >	Gırgır Yardımcısı	Yetiştiricilik Tesis Gemisi	İçsu Gemisi
1023	58	21	15	7	46	6
TOPLAM RUHSATLI GEMİ SAYISI					1.176 Adet	

Tablo 22: Av Araçlarına Göre Balıkçı Gemisi Sayısı

Gırgır Gemileri	Trol Gemileri	Ağ-Paraketa Gemileri
12	10	1095
TOPLAM BALIKÇI GEMİ SAYISI		1.117

4.3 Balıkçı barınakları

Bodrum İlçesinde 6 (Torba, Türkbükü, Gündoğan, Yalıkavak, Turgutreis, Akyarlar), Milas 2 (Güllük, Kıyıkışlacık), Marmaris 1 (Bozburun) Datça 4 (Merkez, Hayıtbükü, Palamutbükü, Karaköy) olmak üzere ilimizde toplam 13 adet balıkçı barınağı bulunmaktadır. Barınaklarımızdan yaklaşık 650 adet balıkçı gemisi barınma hizmeti almakta olup, diğer balıkçı gemileri doğal barınma yerleri ve balıkçı barınağı niteliğinde olmayan iskelelerde barınmaktadır. Türkiye genelinde olduğu gibi ilimizde de üç barınak hariç (Gündoğan, Türkbükü ve Karaköy) diğerlerinin imar planı bulunmamaktadır. Milas İlçesi Güllük, Boğaziçi ve Ören Mahalleleri, Bodrum Gumbet, Menteşe Akbük Mahallesi, Fethiye Merkez ile Marmaris Merkez ve Selimiye Mahallelerindeki balıkçı barınağı talepleri Balıkçılık ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğüne iletilmiştir.

4.4 İlimizdeki İşletme Sayıları

Tablo 23: Tesis Sayı ve Kapasiteleri

Proje Türü	Projeli Yetiştiricilik İşletme Sayısı (Adet)	İşletme Kapasitesi (Ton/Yıl)
Deniz Ağ-Kafes	69	88.330
Midye	5	3.300
Deniz Balıkları *Kuluçkahane ve *Adaptasyon	32	909.450.000
		389.650.000
Toprak Havuz	128	8.751
Alabalık Besi ve *Kuluçkahane	99	22.942,50
		269,370.000
Sazan + Alabalık	1	45
*Akvaryum + Alabalık	1	250.000+49
Su Yosunu + Alabalık	1	29
Su Yosunu (Yaş)	1	460
*Akvaryum + Su Yosunu	1	30.000+1
*Akvaryum	1	250.000
Mavi Yengeç	2	40
Karides	1	29
TOPLAM	342	123.976,5 (Besi)

* Kuluçkahane, Adaptasyon ve Akvaryum balıkları adet/yıldır.

4.5 Su ürünleri desteklemeleri

Tablo 24: Geleneksel Kıyı Balıkçılığının Desteklenmesi

YIL	Desteklenen Tekne Sayısı	Destekleme Tutarı (TL)
2025	925	8.528.900

Tablo 25: Balon Balığı Desteklemesi

YIL	Teslim Alınan Birey	Destekleme Tutarı (TL)
2025	6.896	218.085

4.6 Su ürünleri kontrol ve denetimleri

İlimiz genelinde yapılan denetimlerde, 2025 yılında, 1380 Sayılı Su Ürünleri Kanunu'na muhalefetten 320 adet şahıs ve işletmeye, amatör avcılığa aykırılık, boy yasağı, zaman yasağı, zıpkın balığı, nakil belgesiz ürün sevki, yasak sahada avcılık, zıpkın balığı satışı, izinsiz yetiştiricilik yapmak, kıyı yapıları ve izinsiz iskele yapmak suçlarından dolayı toplam 4.927.023-TL. İdari Para Cezası uygulanmış olup; 16 adet serpmeye ağı, 1 adet kepçe, 700 metre uzatma ağı, 25 adet tırvırı (Paraşüt), 500 metre misina ağı, 2 adet zıpkın, 3 adet tuzak-sepet, 650 metre markasız ağı, 7 adet bırakma oltası, 1 adet paraketa, 1 adet yaşatma, 2 adet sepet, 100 mt. iplik ağı, 36,55 Kg. lagos, 4 Kg. çipura, 4 Kg. lambuka, 4,5 Kg. mercan, 12,66 Kg. dil, 12,8 Kg. orfoz, 4,73 Kg. karagöz, 36,25 Kg. lüfer, 5 Kg. istavrit ve 4,02 Kg. sinagrit balığına el konulmuştur.

4.7 Yasak avcılık nedeniyle mülkiyeti kamuya geçirilen vasıtalar

Tablo 26: Vasıtalar ve Miktarları

Av Aracı Türü	Miktarı	Uzunluğu (Metre)	Av Aracı Türü	Miktarı	Uzunluğu (Metre)
Uzatma Ağı	34 Adet	7210 Metre	Irgat	1 Adet	
Misina Ağı	15 Adet	5233,5 Metre	Irgat Halatı	1 Adet	100 Metre
Alamana Ağı	4 Adet	1230 Metre	Tuzak	14 Adet	
Gırgır Ağı	2 Adet	800 Metre	Zıpkın	1 Adet	
Trol	1 Takım	700 göz trol ağı	Kamış	2 Adet	
Trol Kapısı	2 Adet		Olta Tipi	1 Adet	100 Metre
Paraketa	3 Adet	2125 Metre	Olta Makinesi	1 Adet	

4.8 Diğer Faaliyetler

4.8.1- Su Altı Dalış Timi Kuruluşu

2022 yılında Kurumumuz bünyesinde Balıkçılık ve Su Ürünleri Şube Müdürlüğünde görev yapan teknik personellerin katılımıyla; su kirliliği, hayalet ağlar, kıyı yapıları ve yasak istihsal vasıtalarına

yönelik denetimler ile istilacı türlerin takibi konularında çalışmak üzere 6 kişilik ekip oluşturulmuştur. Dalış becerisine sahip personel sayısını arttırmak amacıyla 2023 yılında başlatılan eğitim çalışmaları tamamlanmış, ekip sayısı 12 balık adama ulaşmıştır. Dalış timi aynı zamanda 140 metreye inebilen su altı dronu ile desteklenmektedir. Farkındalık amacıyla düzenlenen çeşitli etkinliklere katılarak temsil görevi de üstlenen dalış timi "EN BÜYÜK TEMİZLİK KİRLETMEMELTİR" mottosu ile gerçekleştirilen deniz dibi temizlik çalışmaları ülke çapında ses getirmektedir.

4.8.2- Kemerköy Termik Santrali Kıyısı Alanında Deniz Çayırılarını Koruma ve Rehabilitasyon Projesi

Kemerköy Termik Santrali, Doğu Akdeniz Üniversitesi ve Muğla İl Tarım ve Orman Müdürlüğü iş birliği içerisinde uygulanan "Kemerköy Termik Santrali Kıyısı Alanında Deniz Çayırılarını Koruma ve Rehabilitasyon Projesi" çalışmaları Milas İlçesi Ören Mahallesi'nde yer alan Kemerköy Termik Santrali sosyal tesislerin önündeki deniz alanında yürütülmektedir.

Birbirinden farklı yüzlerce omurgalı, omurgasız ve alg türü için yaşam alanı sağlayan Akdeniz endemiği olan bu çiçekli bitkidir, *Posidonia oceanica*, diğer bir adıyla deniz eriştesi. Deniz tabanında çayır gibi uzanan gün boyunca oksijen üretilen aynı zamanda yavrular ve bazı deniz canlısı yumurtaları için barınak oluşturur. Deniz altı su akıntısını ve dalga şiddetini azaltır ve böylelikle kıyısı erozyona engel olur. 30-35 metreye kadar dağılım gösterirlerken çok berrak sularda 40-45 m'ye kadar bulunabilirler. Bulunduğu ortamdaki askıdaki katı madde miktarı azaltarak suyun berraklığına katkı sağlarken 64 farklı deniz çayırı içerisinde en fazla karbonu *P. oceanica* bağlar. Yıllık bazda hektarda 240 ile 520 ton arasında karbon bağlayarak küresel ısınmaya karşı etkili bir savaş yürütür. Fakat doğal yaşam alanlarının insan eliyle tahrip olması nedeniyle bu yılda neredeyse birkaç cm yayılan bu tür yine insan eliyle korunmaya çalışılmaktadır.

Deniz turizmi, yat çekek yeri v.b. faaliyetleri doğrudan veya dolaylı olarak *Posidonia oceanica* çayırılarını zarar vermektedir. Bu zararlar tarama, çapalama, demir atma ve diğer fiziksel etkiler olarak ortaya çıkmaktadır. Ekosistem hizmetleri yaklaşımı ile değerlendirildiğinde, deniz çayırıları ve habitatlarının barındırdığı biyolojik çeşitliliğin bireysel ve sosyal refaha katkıda bulunduğu belirlenmiştir. Bu katkı, balık gibi doğrudan tüketilen ürünlerin elde edilmesinin çok daha ötesine gitmekte, mavi ekonomi (blue economy), erozyon kontrolü ve su arıtımı gibi kritik düzenleme fonksiyonlarının yanı sıra turizm ve rekreasyon girdisi ile kültür hizmetleri de bulunmaktadır. Ayrıca, deniz çayırıları, hammadde sağlama, genetik kaynak oluşturma açısından da ekonomik girdi sağlamaktadırlar.

Bu nedenlerle Kemerköy Termik Santrali, Doğu Akdeniz Üniversitesi ve Muğla İl Tarım ve Orman Müdürlüğü iş birliği içerisinde uygulanan "Kemerköy Termik Santrali Kıyısı Alanında Deniz Çayırılarını Koruma ve Rehabilitasyon Projesi" sürecinde;

1. Birinci etabında sığ su, orta su ve derin su dalışları yapılarak transplantasyona ve implantasyona uygun deniz çayırılarının dağılımı ile çayırılarla bağlantılı biyoçeşitlilik örneklenmiştir. Aynı zamanda tahrip olmuş deniz çayırı kümeleri belirlenmiş ve haritalandırılmıştır.
2. Projenin 2. etabı 22-26 Ocak 2024 tarihleri arasında gerçekleştirilmiş olup 1. etapta belirlenen transplantasyona ve implantasyona uygun deniz çayırılarının nakli, dikimi ve aşılması yapılmıştır.
3. Üçüncü etap olarak gerçekleştirilen nakil, dikim ve aşılama faaliyetlerinin izlenmesine devam edilmektedir.

4. Son etapta ise kontrollü kapalı ortamlarda tohumdan ve sürgünden üretme çalışmaları ve denemeleri yapılarak doğal ortama aşılması planlanmaktadır.

Bu sayede deniz çayırlarının oluşturduğu habitatları ve genel olarak bütün habitatları korumayı hedeflemekle birlikte, deniz çayırı rehabilitasyon ve implantasyon uygulamaları konusunda teknik/bilimsel kapasite artışı ve buna ilave olarak denizlerimizde oldukça kısıtlı sayıda ve düşük teknik/bilimsel bilgi mevcut olan *Posidonia oceanica* transplantasyonu (taşıma) konusunda teknik/bilimsel kapasite artışı sağlanması hedeflenmektedir. Her türden sayısız deniz canlısına ev sahipliği yapan, bu canlıların üremelerine ve korunmalarına olanak sağlayan, bir yandan oksijen üretilip diğer yandan karbon ayak izimizi azaltan, kıyısız erozyonu engelleyen, su kalitesini iyileştiren, doğrudan ve dolaylı olarak balıkçılık ve turizm ekonomisine katkı sağlayan deniz çayırları sürdürülebilir dünya ekosistemi için vazgeçilmez elemanlardır.

4.8.3- İstilacı Balon Balıklarının Toplu Avcılığının Yapılarak İmha Edilmesi Projesi

Balon balıklarından *Lagocephalus sceleratus*'un üreme sürüsü oluşturması için gerekli deniz yüzey suyu sıcaklıklarının ~22° C'yi geçmesinden sonra, daha önceden belirlenen üreme alanlarında yapılan gözlemlerde, sürü oluşturduğu tespit edilen balon balıkları, 400 m. uzunluğunda 20 m. derinliğinde 88 mm. göz açıklığındaki alamana ağı ile yapılan avcılık faaliyeti ile yakalanmışlardır. Yakalanan 186 adet balon balığının;

- 35-80 cm arasındaki uzunluklarda
- 485 gr.- 5497 gr. arasındaki ağırlıklarda
- Ortalama 1575 gr. ağırlığında
- 22gr – 534 gr. arasında gonad ağırlığına sahip oldukları yapılan ölçümlerle görülmüştür.

Ayrıca 100 adet bireyin boy-ağırlık-cinsiyet-gonad ağırlığı verileri alınmış ve sindirim içerikleri formaldehit içerisinde AKSAM'a gönderilmiştir. Sindirim içerikleri arasında büyük paragat iğneleri dikkat çekmiştir.

Çevirme ağları ile yaz aylarında üreme sürüsü oluşturan bireylerin avlanarak stok üzerinde baskı oluşturulabileceği görülmüştür. Ancak daha mekanize çevirme ağları ile avcılığının daha etkili olabileceği düşünülmektedir ve çalışmaların bu yönde geliştirilmesine devam edilmektedir.

4.8.4- Muğla İlinde Rekreatif Amaçlı Balıkçılığın Geliştirilmesi Projesi

Muğla'nın Güllük Körfezi ve Köyceğiz Dalyan'ında yürütülmesi planlanan projenin SMART BLUE – Sürdürülebilir Rekreatif Balıkçılık Modeli (KA220-ADU) erasmus programına başvuru hazırlığı sürdürülmektedir.

Bölgede rekreatif balıkçılığın giderek arttığı, ancak tür tanıma, yasak alanlar, boy limitleri ve ekosistem hassasiyeti konularında bilgi eksikliği nedeniyle ekolojik risklerin oluştuğu tespit edilmiştir. Proje, koordinatör kurum Muğla İl Tarım ve Orman Müdürlüğü liderliğinde; Muğla Valiliği, Yunanistan International Hellenic University, Litvanya Darnoje Dijital Öğrenme Merkezi, İtalya DEMETRA Deniz Ekolojisi Derneği, İspanya AMEFE Rekreatif Balıkçılık Merkezi ve Hollanda 8TI Su Teknolojileri ortaklığı ile yürütülmesi planlanmaktadır.

Proje kapsamında bölgeye uygun, kontrollü ve sürdürülebilir bir rekreatif balıkçılık modeli oluşturulması; yetişkinlere yönelik dijital ve yüz yüze eğitim programlarının geliştirilmesi; tür ve

habitat rehberlerinin hazırlanması, ayrıca SMART BLUE mobil uygulaması ile akıllı ve izlenebilir bir balıkçılık sistemi kurulması hedeflenmektedir. Mobil uygulama; yapay zekâ destekli tür tanıma sistemi, kapalı alan ve yasak bölge haritaları, av sezonu ve limit bilgilendirmesi, dijital eğitim modülleri, av günlüğü kayıt sistemi, e-sertifika modülü, ekosistem rehberi ve gerçek zamanlı uyarıları içerecek olup kamu kurumlarına özel veri paneli ile yönetim ve denetim süreçlerini destekleyecektir.

Köyceğiz Gölü ve Dalyan kanal sisteminin rekreatif balıkçılık için uygun olduğu değerlendirilmekle birlikte; alanların mevcut üretim kapasitesi, ekolojik durumu ve koruma statüsü dikkate alınarak faaliyetlerin “kontrollü”, “sürdürülebilir” ve “spor amaçlı” yürütülmesi gerekmektedir. Bu kapsamda rekreatif balıkçılığın düzenlenebilmesi için özel izin süreçleri, eğitim programları ve güvenlik kriterlerinin hazırlanması önem verilecektir. Proje ile geliştirilecek dijital yönetim ve izleme araçlarının Valilik ve İl Müdürlüğü tarafından kullanılabilir nitelikte olması ile birlikte ulusal düzeyde yaygınlığının sağlanması için Bakanlığımıza da altyapı oluşturulması hedeflenmektedir.

5. Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü

5.1 Toprak koruma kurulu faaliyetleri

5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu ile Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 5 inci maddesi gereğince; İl Toprak Koruma Kurulunun teşekkülü hükmü doğrultusunda 2025 yılı çalışmaları için Valilik Oluru ile teşkil edilmiştir.

Yıl içerisinde gündem oluşmasına müteakip toplantılar yapılarak 30 konu görüşülmüş, mevzuat gereği nihai değerlendirmenin Bakanlıkça yapılması gereken konular Bakanlığa ve diğer konular ilgililerine tebliğ edilmiştir.

5.2 Organize tarım bölgeleri faaliyetleri

Yaklaşık 1.150 dekar alanda 5.030 baş sağmal sığır kapasiteli hayvancılık parselleri ve içerisinde Biyogaz Tesisi, Yem Fabrikası, Süt İşleme Tesisi, Kesimhane, Hayvan Pazarı, Hayvan Hastanesi, Araştırma Geliştirme Merkezi gibi üniteleri barındıracak sanayi parselleri şeklinde planlanmıştır. Seydikemer TDİ Süt OSB gelinen aşama itibarıyla; Bakanlık tarafından Tüzel kişiliği onaylanmış, ilgili arazinin OSB Tüzel Kişiliğine devri tamamlanmıştır. Altyapı projeleri ve fizibilite raporu 2026 yılı programına alınması için Bakanlığa gönderilmiştir.

5.3 Büyük ovaların belirlenmesi ve korunması

Büyük Ova Koruma Alanı belirleme işlemleri Bakanlığımız Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ve Şube Müdürlüğümüz teknik personelleri tarafından yürütülmektedir. İlimizde toplam büyüklüğü 35.933 hektar olan 10 adet büyükova koruma altındadır.

Tablo 27: Büyükovalar(Muğla)

	Büyükova Adı	Alan(Ha.)	İlan Tarihi
1	GÖKOVA BÜYÜKOVASI	1.079,8825	21.01.2017
2	DALAMAN BÜYÜKOVASI	12.678,1739	21.01.2017
3	KÖYCEĞİZ BÜYÜKOVASI	3.479,3250	21.01.2017
4	İNCEALİLER BÜYÜKOVASI	2.567,8889	7.05.2021
5	ÇAMURKÖY BÜYÜKOVASI	5.604,3332	7.05.2021
6	GÖLBENT BÜYÜKOVASI	680,2009	7.05.2021
7	PINARLIBELEN BÜYÜKOVASI	2.225,8363	7.05.2021
8	AĞAÇLIHÜYÜK BÜYÜKOVASI	2.447,2712	7.05.2021

9	MİLAS BÜYÜKOVASI	4.625,7941	7.05.2021
10	MİLAS KUZYAKA BÜYÜKOVA	544,3800	15.11.2024
	TOPLAM	35.933,0860	

5.4 Atıl tarım arazileri faaliyetleri

Bakanlığımız tarafından İşlenmeyen Tarım Arazilerinin Tarımsal Amaçlı Kiraya Verilmesine İlişkin Yönetmelik 22.08.2024 tarihli ve 32640 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu kapsamda; Bakanlığımızca 23.07.2025 tarihli ve 20245988 sayılı yazı ile istenmiş olan Potansiyel İşlenmeyen Tarım Arazileri Listelerindeki parsellerin 31.07.2025 tarih ve 20362715 sayılı yazı ile ilçe müdürlüklerimizce 2025 yılı üretim sezonuna ilişkin tespitlerinin yapılması hususunda bilgi verilmiştir. İlçe Müdürlüklerimizin yapmış olduğu çalışmalar neticesinde Fethiye ve Dalaman İlçelerimizde toplam 38 adet parselde 409,71 da alan olduğu tespit edilmiştir. Diğer İlçelerimizde İşlenebilecek atıl arazi bulunmadığı tespit edilmiştir. Tespit edilen parseller Bakanlığımıza İşlenmeyen Tarım Arazileri Bilgi Formu olarak mail ile gönderilmiş olup tespit edilen parsellerin TBS sistemine girişleri yapılmıştır.

5.5 Coğrafi bilgi sistemleri çalışmaları

Tarım Bilgi Sistemi (TBS) bünyesinde yer alan Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) Modülüne ilişkin Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) ve uzaktan algılama teknolojilerinin etkin kullanımı tarımsal politikaların daha doğru uygulanmasını ve kamu kaynaklarının verimli kullanılmasını sağlamak amacıyla, "CBS ve Uzaktan Algılama Birimi'nin Tarımsal Altyapı ve Arazi Değerlendirme Şube Müdürlüğü bünyesinde kurulumu gerçekleştirilmiş, 2025 yılı itibarıyla İlçe CBS birimleri oluşturulmuş ve çalışmalara başlanmıştır.

Şube müdürlüğü tarafından yıl içinde coğrafi bilgi sisteminde arazi parsel tanımlama sistemi (LPİS) kapsamında kontrol ve güncelleme işlemi devam etmektedir.

Bir Blok minimum büyüklük :500 m2

Toplam Blok Sayısı : 248.216

Çalışma Yapılmış Blok Sayısı : 153.216

5.6 Nitrat kirliliğinin tespit ve izlenmesi

İlimizde 2025 yılı 24 Ekim tarihi itibari ile “Tarımsal Kaynaklı Nitrat Kirliliğini Karşı Suların Korunması Yönetmeliği” kapsamında yapılan izleme çalışmalarında 43 adet aktif yerüstü ve 37 adet aktif yeraltı istasyonunda toplam 320 adet su numunesi alınmıştır. Alınan bu numunelerde 960 adet yerinde ölçüm (O2, Co, İletkenlik) ve 836 adet analiz (Nitrat, Orto-Fosfat, Toplam Azot, Toplam Fosfor) yapılmış, yapılan analiz sonuçları Nitrat Bilgi Sistemi (NİBİS) ‘ne işlenmiştir.

Yerüstü suları için nitrat sınır değeri 25mg/l, yeraltı suları için ise nitrat sınır değeri 50 mg/l’dir.

Muğla İlimiz 2 adet tarımsal havzayı (Büyük Menderes Havzası ve Batı Akdeniz Havzası) bünyesinde barındırmaktadır. İl Müdürlüğümüz tarımsal çevre ile ilgili faaliyetlerini Havza Yönetim Heyetlerinin aldığı kararlar doğrultusunda sürdürmektedir.

5.7 Tarım arazileri mülkiyet devri çalışmaları

2025 yılında İl genelinde tarımsal arazi satış işlemlerine dair 1620 müracaat yapılmış, bu başvurulara ait 1513 parsel (15.013,99 da alan için) satışa uygun bulunmuştur. Değerlendirilen 429 parsel (3256,34 da alan) uygun bulunmamıştır.

Miras yolu ile arazi devir işlemleri için 2025 yılında toplam 3644 başvuru yapılmıştır. 5730 parsel

(47.948,33 da alan) devir için uygun bulunmuş 1992 parsel de (17.381,20 da alan) için olumsuz görüş verilmiştir.

5.8 Su verimliliği ve İl Su Kurullarının faaliyetleri

Su verimliliği çalışmalarında ilgili Kurumlardan "Odak Personel" belirlenerek Bakanlığımız Su Yönetimi Genel Müdürlüğüne bildirilmiştir.

29.11.2023 tarihli ve 32384 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 1 sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile İl Su Kurulları kurulmuştur. Kararnamenin 435 /A maddesinin 6ncı fıkrasında "Havza ölçekli yönetim planları, su verimliliği il planları ile içme ve kullanma suyu güvenliği planlarının hazırlanmasına katkıda bulunmak, su kaynaklarının korunması ve etkin yönetimine yönelik uygulamaların izlenmesi ve değerlendirilmesiyle ilgili çalışmaları yürütmek üzere ilgili Bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları, meslek odaları, sivil toplum kuruluşları, sektör temsilcileri ve konu ile ilgili uzmanların katılımı ile her su havzasında Bakanlıkça belirlenen koordinatör il valisi başkanlığında Havza Su Kurulu, her ilde il valisi başkanlığında İl Su Kurulu kurulur" hükmü gereği "Batı Akdeniz Havza Su Kurulu" kurulmuştur. Bu çerçevede; "Batı Akdeniz Havza Su Kurulu" 2025 yılı toplantısı, Muğla Valiliği (İl Tarım ve Orman Müdürlüğü) koordinasyonunda, Ekteki gündem çerçevesinde, 20.11.2025 tarihinde saat 09:30'da Muğla Valiliği Özer TÜRK toplantı salonunda Vali Vekili (Menteşe Kaymakamı) Mehmet ERİŞ başkanlığında gerçekleştirilmiştir.

5.9 Diğer Hizmetler

Toprak, Bitki ve Sulama Suyu Laboratuvarı: İl Müdürlüğü bünyesinde 2023 yılında kuruluşu gerçekleştirerek faaliyete geçen Muğla 100. yıl Toprak, Bitki ve Sulama Suyu Analiz Laboratuvarı faaliyetlerine devam etmekte olup; Standart toprak verimlilik analizi olan(paket analiz: Saturasyon, Tuz, pH, Kireç, Fosfor, Potasyum ve Organik Madde analizleri) her yıl Bakanlığımız Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığınca" İl Müdürlükleri Döner Sermaye İşletmeleri, Birim Fiyat Listesi belirlenmekte 2025 yılı için belirlenen 864 TL analiz ücreti Proje ile 689 TL'si YİKOP tarafından karşılanarak çiftçilerimize 175 TL katkı payı karşılığında analizleri gerçekleştirilmiştir.

6. Kırsal Kalkınma ve Örgütlenme Şube Müdürlüğü

6.1 Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı (KKYDP)

Ekonomik Yatırımlar

2025 yılı itibarı ile Kırsal Kalkınma Yatırımlarının Desteklenmesi Programı (KKYDP) kapsamında 6 (altı) adet proje başvurusu alınmış ve 1 (Bir) adet proje uygun görülmüş ancak hibe sözleşmesi imzalanmamıştır.

Altyapı Yatırımları

KKYDP kapsamında makine ekipman alımına yönelik 5 (adet) başvuru yapılmış ancak proje kabul edilmemiştir.

Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi

2025 Yılı İtibari ile Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Projesi kapsamında 4(Dört) adet başvuru alınmış ve 4 proje de yatırıma dönüştürülmüştür.

2025 Yılı İtibari ile Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Programı kapsamında hibe

sözleşmesi imzalan 4 projenin konusu;

4 adet güneş enerjili damlama sulama projesi

2025 yılı itibari ile Bireysel Sulama Sistemlerinin Desteklenmesi Programı kapsamında hibe sözleşmesi imzalanan 616.953,06 TL hibe destek tutarlı 4 proje ile 79,12 dekarlık alan modern sulama sistemine kavuşturulmuştur.

6.2 Üretici örgütleri (Birlik/Kooperatif) sayıları ve faaliyetleri

İlimizde 5200 sayılı kanun kapsamında 6 adet Süt Üreticileri Birliği, 2 adet Su Ürünleri Yetiştiricileri Birliği, 1 tane Alabalık Yetiştiricileri Birliği, 1 tane Salep Üreticileri Birliği, 1 tane Kırmızı Et Üreticileri Birliği, 1 tane Bal Üreticileri Birliği, 1 tane Turunçgiller Üreticileri Birliği olmak üzere toplamda 13 üretici birliği kurulmuş olup üretici birliklerinin üye sayısı 5.071'dir.

İlimizde Arı Yetiştiricileri Birliği, Damızlık Koyun Keçi Yetiştiriciler Birliği ve Damızlık Sığır Yetiştiriciler birliği olmak üzere 3 adet yetiştirici birliği bulunmaktadır.

3 adet Bölgesel Kooperatif Birliği faaliyet göstermektedir.

a) S.S. Muğla Bölgesi Ormancılık Koop. Birliği (ORKOOP)

b) S.S. Muğla Bölgesi Su Ürünleri Kooperatifi Kooperatifleri Birliği (SÜRKOOP)

c) S.S. Muğla Bölgesi Köy Kalkınma ve Diğer Tarımsal Amaçlı Kooperatifler Birliği (KÖYKOOP)

2025 yılında 12 adet tarımsal örgüt birinci derece ünvanını almıştır.

Ayrıca 11 adet Ziraat odası mevcut olup toplam üye sayısı 68.515'dir.

Tablo 28: Muğla İli Tarımsal Örgütlerin Dağılımı

ÖRGÜT TÜRÜ	SAYISI
TARIMSAL KALKINMA KOOPERATİFİ	143
SULAMA KOOPERATİFİ	29
SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ	37
KOOPERATİF BÖLGE BİRLİĞİ	3
YETİŞTİRİCİ BİRLİĞİ	3
TARIMSAL ÜRETİCİ BİRLİĞİ	13
TOPLAM	228

2025 yılı içerisinde 4 adet kooperatif kuruldu. Bu kooperatiflerden ikisi Su Ürünleri Kooperatifi, diğer ikisi de Sulama Kooperatifidir.

3 adet kooperatifin kuruluş işlemleri devam etmektedir. 13 kooperatife fesih işlemi uygulanmıştır.

Daha önceki yıllarda Proje uygulanan kooperatiflerden 13 kooperatif ve 5 tüzel kişilik ve 102 ortağın başvuruları değerlendirilmiş, sisteme taksitlendirme sözleşmeleri tanımlanmıştır. Bakanlığımız tarafından kullanılan kredilerin takibi Müdürlüğümüzce yürütülmektedir.

6.3 2025 Yılı kırsal kalkınmanın geliştirilmesine yönelik il müdürlüğünce yürütülen tüm projeler

İlimiz Valiliği YİKOB' a bağlı olarak da 14 (On dört) adet sulama hattı projeleri yapılmaktadır. Yaklaşık Maliyeti KDV dahil 12.960.499,74 TL'dir.

6.4 Diğer Faaliyetler

Uzman Eller Projesi kapsamında yatırıma dönüşen 14 proje kontrolü yapılmıştır.

Ekonomik yatırımlar ile ilgili olarak daha önce desteklenen 93 Adet işletmeye ait kontrol ve izleme yapılmıştır.

Makine ekipman desteklemesi kapsamında geçmiş yıllarda desteklenen ekipman kontrolü İlçe Müdürlüklerimiz tarafından yapılmıştır.

2025 yılında KOOPBİS'e kayıt olan kooperatif sayısı 200'dür.

2025 yılında intibak işlemi yaptıran kooperatif sayısı 124'tür.

7. Koordinasyon ve Tarımsal Veriler Şube Müdürlüğü

7.1 Eğitim yayım faaliyetleri

3 ayda bir sistem üzerinden alınan ÇEY dönem gerçekleştirme raporlarının hazırlanarak Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığına gönderilmektedir.

Tablo 29: 2025 Yılı Eğitim Faaliyetleri

FAALİYET ADI	Toplam Faaliyet Sayısı	Toplam Katılımcı Sayısı	Erkek Katılımcı Sayısı	Kadın Katılımcı Sayısı
Gezi, Sergi, Konferans, Panel vb. Faaliyetler	73	2650	1646	1004
Çiftçi Kursları	13	227	198	29
Çiftçi Toplantıları	1167	18.058	16.012	2046
Demonstrasyonlar	65	1396	1135	261
Tarla Günleri	8	596	462	134
TOPLAM	1326	22.927	19.453	3474

7.2 İstatistik çalışmaları (İBS)

İlimizde tarımsal üretimle ilgili veri girişleri İstatistik Bilgi Sistemine yapılmaktadır. İstatistik Bilgi Sistemine; bitkisel üretime ait veriler yılda üç defa, hayvansal üretime ait veriler yılda iki defa ve tarımsal alet-makine varlığına ait veriler yılda bir defa sisteme girilmektedir. Girilen veriler Bakanlığımız vasıtasıyla TÜİK ile paylaşılmaktadır.

2025 Yılı Cari Tarım İstatistikleri kapsamında; ilçe bazında il geneli toplam 1233 adet tarla, 1381 adet meyve, 1569 adet sebze, 170 adet baharat bitkileri, olmak üzere toplamda 4353 adet ürüne ait veri girişi, hayvansal üretim kapsamında 1560 adet, tarımsal alet-makine sayılarına ait 1265 adet veri girişi yapılmıştır.

7.3 Tarım ürünleri maliyet sistemi çalışmaları (TAMSİS)

Tarımsal Ürünler Maliyet Sistemi (TAMSİS) ile tüm ilçelerimizde üretimi yapılan tarla, sebze ve meyve ürünleri çeşitlerinde her türlü maliyet unsurlarının işlem gruplarına göre değerlendirilerek her ilçe müdürlüğümüze ait ürün maliyetlerinin hesaplanması yapılmaktadır. 2025 yılı içerisinde, Tarla bitkileri, yem bitkileri, sebze ve meyve olmak üzere toplam 327 adet tarımsal ürünün

maliyeti hesaplanmıştır.

7.4 Tarım ürünleri fiyat izleme sistemi çalışmaları (TÜFİS)

Tarım Ürünleri Fiyat İzleme Sistemi (TÜFİS) ile il düzeyinde 13 ilçede belirlenen satış noktalarının (84 farklı ürün için) haftada iki gün fiyat verileri derlenerek sistem üzerinden girişleri yapılmaktadır.

7.5 Tarımsal kuraklık, tarım sigortalarına ilişkin veriler ve yürütülen faaliyetler

Kuraklık İl Kriz Merkezi

Tarımsal Kuraklıkla Mücadele ve Kuraklık Yönetimi Çalışmaları Hakkında Karar, 2 Şubat 2022 tarihli ve 31738 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 5140 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararı’na istinaden Muğla Tarımsal Kuraklık İl Kriz Merkezi oluşturulmuştur. 2025 yılı içerisinde 17.04.2025 ve 17.11.2025 tarihlerinde toplantılar gerçekleştirilmiş olup, toplantı sonuçları Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne ve ilgili paydaş kurumlara gönderilmiştir. Ayrıca, eylem planı kapsamında her ayın 5’inci iş gününde fenolojik gözlem raporları Tarım Reformu Genel Müdürlüğüne gönderilmektedir. 2025 yılında kuraklık meydana gelmemiştir.

Tarım Sigortaları Kanunu Uygulamaları

Tablo 30: TARSİM Verileri

Sigorta Bilgileri	2024
Sigorta yapılan tarım alanı (dekar)	109.373
Sigorta yapılan büyükbaş hayvan sayısı	169.329
Sigorta yapılan küçükbaş hayvan sayısı	126.617
Sigorta yapılan kovan sayısı	505.329
Sigorta adedi	31.401
Sigorta tutarı (milyar TL)	24,1
Toplam prim tutarı (milyon TL)	380,6
Hasar ödenen tutar / tazminat (milyon TL)	105,9
Prim/Tazminat Oranı (%)	27,8

Tablo 31: Afet Tespit ve Ödemeleri

TARİH	AFET	İLÇELER	ZARAR TUTARI(TL)	ÖDENEN TUTAR(TL)	İADE EDİLEN(TL)
24.02.2025	Don	Dalaman	2.590.551,10	2.590.551,10	
12.04.2025	Don	Fethiye	5.913.581,65	5.913.581,65	
12.04.2025	Don	Kavaklıdere	195.770,00	195.770,00	
24.02.2025	Don	Köyceğiz	40.564.773,76	40.564.773,76	
12.04.2025	Don	Menteşe	2.003.004,15	2.003.004,15	
12.04.2025	Don	Milas	1.283.259,84	1.283.259,84	
24.02.2025	Don	Ortaca	7.078.163,69	7.078.163,69	
12.04.2025	Don	Seydikemer	975.338,00	975.338,00	
12.04.2025	Don	Ula	93.154,05	93.154,05	
12.04.2025	Don	Yatağan	941.839,49	941.839,49	
31.05.2025	Dou	Menteşe	8.060.314,00	799.027,38	972,62
25.07.2025	Yangın	Yatağan	1.910.598,10	500.000,00	Ödeme Aşamasında
28.10.2025	Dolu	Seydikemer	16.087.520,78	Talep Edildi	
19.09.2025	Yangın	Köyceğiz	3.445.394,05	750.000,00	Ödeme Aşamasında
04.07.2025	Yangın	Milas	58.600.161,60	5.985.068,33	14.931,67
TOPLAM			149.743.424,26	69.673.531,44	

7.6 Çiftlik Muhasebe Veri Ağı (ÇMVA)

2025 yılında Bakanlık tarafından ilimizde 57 işletme ile ÇMVA çalışma yapılması katılım sözleşmesi imzalatılan 57 işletmeden 56 işletmeyle anket çalışması yapılmıştır. 2025 - 2026 yılı tebliğinde katılım prim desteği kaldırılmıştır.

7.7 Tarımsal Yayım ve Danışmanlık

2025 yılında 3 ilçemizde 8 adet tarım danışmanı için başvuru yapılmış 1 danışman hizmeti bırakmıştır. 7 danışmana 1. Dönem ve 2. Dönemde toplam 2.058.000 TL destekleme ödemesi gerçekleştirilmiştir.

7.8 Diğer Faaliyetler

Zeytinyağı Kalite Ödül Yarışması: 2024-2025 Sezonu Zeytinyağlarının değerlendirildiği 6. Zeytinyağı Kalite Yarışması 30 Nisan 2025 tarihinde ödül töreni gerçekleştirilmiştir.

Bir Kapsülde Bin Şifa Projesi: 2025 yılında Bakanlığımızın 100.000 TL bütçe ile onayladığı İl Müdürlüğümüz ve Ege Tarımsal Araştırma Enstitü Müdürlüğü ortaklığında yürüttüğümüz "Bir Kapsüle Bin Şifa" projemiz kapsamında tanas çeşidi susam tohumu temin edilerek bölgemizde

demonstrasyon çalışmaları yapılmıştır. Hasat şenliği ve proje kapanışı gerçekleşmiştir.

Zeytinin Kalite Yolculuğunun Markalaşması Projesi: Üreticilerimizin markalaşma ve tescil prosedürleri konusunda bilgi ve beceri eksikliklerini gidermek ve yerelde kadın girişimciliğini güçlendirmek amacıyla hazırlanan projemiz GEKA tarafından onaylanmıştır. 2026 yılı içerisinde eğitimler 4 ilçemizde gerçekleştirilecektir.

8. Çayır, Mera ve Yem Bitkileri Şube Müdürlüğü

8.1 Çayır mera ve yem bitkileri

Tarımsal yapı içerisinde önemli bir paya sahip büyükbaş ve küçükbaş hayvancılığı destekler yapıdaki tarımsal faaliyetler yanında ilimizde 177.010 dekarlık çayır mera varlığı bulunmaktadır. Mevcut çayır mera varlığı ilin toplam alanının %1,06'sını oluşturmaktadır. İlimizde toplam ekilen-dikilen alanın yaklaşık %20'sini yem bitkileri oluşturmaktadır.

İlimiz, tarla tarımı yapılan alanlardan yem bitkiler bakımından 75.225,89 da Silajlık mısır üretimi ile 1. sırada, 61.202,415 da Triticale(Yeşil ot) üretimi ile 2. Sırada, 33.270,792 da yulaf(yeşil ot) üretimi ile 3. Sırada yer almaktadır. Sıralama yonca, İtalyan çimi, fiğ, yem bezelyesi olarak devam etmektedir.

8.2 Çayır mera ve yem bitkileri projeleri

İlimiz 2025 yılında Muğla Tarım Eylem Planları kapsamında, yem bitkileri eylem planı oluşturulmuş olup, ana kriterler olarak eğitim ve yayım faaliyetleri, destekleme ve teşvik, araştırma ve proje çalışmaları, mera ıslahı ve yönetimi ve kooperatifleşme ve örgütlenme konuları belirlenmiştir.

8.3 Tespit, tahdit ve tahsis çalışmaları

Tablo 32: Muğla İli Mera Tespit, Tahdit, Tahsis Çalışmaları

Yıllar	Tespit		Tahdit		Tahsis	
	Köy Sayısı	Yüzölçümü (ha)	Köy Sayısı	Yüzölçümü (ha)	Köy Sayısı	Yüzölçümü (ha)
2025	222	17.701	222	17.701	218	16.604

8.4 Mera ıslah çalışmaları

İlimizde mera alanlarının ıslah çalışması kapsamında 2018-2025 yılları arasında 19 mahallede 25.256 dekar alanda ıslah çalışması yürütülmüştür. Çalışma kapsamında Çoban evleri, sıvat, gölgelik, güneş enerjili sondaj sistemi, koruma üniteleri, yabancı ot temizliği ve ilaçlaması, çalı temizliği, gübreleme çalışmaları yapılmıştır.

2026 yılında ile Menteşe İlçesi Algı Mahallesiinde 175 da alanda Mera Islah ve Amenajman Projesi bakanlıkça onaylanmış ve hayata geçirilmesi planlanmıştır.

Tablo 33: Mera Islah ve Amenajman Projeleri

Proje Adı	İlçe	Mahalle	Alan (Da)	Başlama yılı	Bitiş Yılı
Mera Islah ve Amenajman Projesi	Seydikemer	Dere	4206,00	2023	2025-Bitti
Mera Islah ve Amenajman Projesi	Köyceğiz	Döğüşbelen	250,50	2023	2025-Bitti
Mera Islah ve Amenajman Projesi	Milas	Bahçeburun	616,28	2024	2026-Devam
Mera Islah ve Amenajman Projesi	Milas	Kuzyaka	451,4	2024	2026-Devam
Mera Islah ve Amenajman Projesi	Milas	İkiztaş	150,31	2024	2026-Devam
Mera Islah ve Amenajman Projesi	Menteşe	Algı	175	2026	2028-Planlanan

8.5 Mera tahsis amacı değişikliği talep ve sonuçları

İlimizde 2025 yılında 17 adet tahsis amacı değişikliği talebi olmuş ve 8.142,87 da mera alanı için tahsis amacı değişikliği yapılmış olup 1 adet 9,5 da alanda tahsis amacı değişikliği tamamlanmıştır.

8.6 Diğer Faaliyetler

İlimizde 2025 yılında 13 adet mera işgaline 3091 sayılı Taşınmaz Mal Zilyetliğine Yapılan Tecavüzlerin Önlenmesi Hakkında Kanun kapsamındaki işlem yapılmıştır.

Çayır-mera iş ve işlemlerine yönelik 782 adet kurum görüşü düzenlenmiştir.

2025 yılı içerisinde yapılan İl Mera Komisyonu Sayısı ve alınan karar sayısı; 24 adet İl Mera Komisyonu yapılmış olup, 74 adet konu karara bağlanmıştır.

9. İdari ve Mali İşler Şube Müdürlüğü

9.1 Kiralık araçlar ve maliyetleri

2025 Yılında Genel Bütçeden 3 adet Araç Kiralanmış Olup 3 Adet:(3*35000+KDV*12) araç için toplam 1.512,000 TL ödeme yapılmıştır.

Ayrıca Döner sermaye bütçesinden 2025 yılında 47 araç kiralaması olarak 7.252.400,00 TL ve akaryakıt 3.257.500,00 TL akaryakıt alımı ile İl Müdürlüğümüz giderleri karşılanmıştır.

10. Diğer birimler

10.1 Döner Sermaye Hizmetleri

İl Müdürlüğümüz Döner Sermaye İşletmesinde 1 Sayman, 1 veznedar, 1 ambar memuru ve 1 adet muhasebe personeli olmak üzere 4 personel çalışmaktadır.

Döner Sermaye İşletmesi gelirlerinden 1 sayman ve 8 temizlik personeli olmak üzere 9 personel maaş almaktadır. Ayrıca 2025 yılında 47 araç kiralaması olarak 7.252.400,00 TL ve akaryakıt 3.257.500,00 TL akaryakıt alımı ile İl Müdürlüğümüz muhtelif (Doğalgaz,Su,Taşıt bakım vs.)giderleri karşılanmıştır.

2025 yılında Muğla İl Tarım ve Orman Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesince 1595 adet muhasebe işlemi yapılmış ve toplamda il ve ilçeler dahil olmak üzere 74.646 adet vezne alındısı kesilmiştir.

2025 yılında 88.159.110,96 TL gelir elde edilmiş, 66.319.839,90 TL gider yapılmıştır. Yıl sonunda toplam 21.839.271,06 TL kâr elde edilmiştir. Elde edilen kâr 969 Sayılı Kanun gereği %20'si hazineye kalan %80'si personele dağıtılmak üzere ayrılmaktadır.

Ayrıca 2025 yılında il ve ilçe müdürlüklerimizde görevli personele aşılama ve küpeleme çalışmalarından dolayı el emeği bedeli olarak 12.849.691,00 TL ödenmiştir.

10.2 Sivil Savunma Birimi

İl Müdürlüğü ve ilçeler dahil İl Sağlık Müdürlüğü tarafından ilk yardım eğitimi vermeye başlandı. İl Müdürlüğü binasının yangın söndürme sistemi ve yangın ile ilgili eksikler tamamlanarak personellere yangın söndürme eğitimi verildi.

İl Müdürlüğü olarak iş sağlığı ve güvenliği uzmanı ile birlikte personellere sağlık taraması yaptırıldı.

Müdürlüğümüzün güvenlik konusunda personellerin vatandaşımıza daha iyi hizmet verebilmesi için gerekli önlemler alınarak daha güvenli bir hizmet verilmesi sağlandı. (güncel kameralar, bariyer sistemi)

İl Müdürlüğü koordinesinde personellere Afad tarafından koruma kurtarma eğitimi verilmesi için gerekli yazışmalar yapılarak eğitim vermeye başlanacak.

2026 tıp programı kapsamında personeller güncellenerek gerekli bilgiler verildi.

İl Müdürlüğü binası içerisinde herhangi bir olumsuzluk olmaması açısından gerekli tedbirler alınarak eksikler tamamlandı.(merdiven boşluğu filesi, zemine kaydırmaz bant, ilk yardım çantaları içerisindeki malzemeler güncellendi, yangın tüpleri çoğaltılarak tarihleri güncellendi)

İlçe binaları kontrol edilerek eksikleri tamamlanması için gerekli yazışmalar yapıldı.

B. MALİ BİLGİLER

1. Bütçe Uygulama Sonuçları

2024 Genel Bütçe kapsamında (Faaliyet Raporuna esas bir önceki yıl) 2024 yılında 215.675.383,16. TL olan İl Müdürlüğümüz bütçesi 2025 yılı (Faaliyet Raporuna esas yıl) 2025 yılında %.30 artarak 281.862.684,29 TL olmuştur. İl Müdürlüğümüze tahsis edilen ödenekten yıl sonunda 281.862.684,29 TL harcanmıştır. Harcama oranı %100.'dür.

Tablo 34: Muğla İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü Bütçe Giderleri Tablosu

	Toplam Ödenek Gönderme (y)	Harcama(x)	Gerçekleşme Durumu (%) (x*100)/y
01- Personel Giderleri	198.722.508,08	198.722.508,08	100
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	24.807.743,25	24.807.743,25	100
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	20.494.228,63	20.494.228,63	100
04- Cari Transferler	512.325,00	512.325,00	100
05- Sermaye Giderleri	43052103,93	43052103,93	100
06-Sermaye Transferleri	2.645.000,00	2.645.000,00	100
Toplam	281.862.684,29	281.862.684,29	100

Kaynak: (SGB.Net)

Tablo 35: Muğla İli 2025 Yılı Tarım ve Orman Müdürlüğü Kurumsal Yatırım Değerlendirmesi (TL)

Yatırımcı Kuruluş		<i>İl Tarım ve Orman Müdürlüğü</i>
Sektörü		<i>Tarım</i>
Toplam Proje Sayısı		20
Toplam Proje Bedeli (TL)		29.186.700,62
PROJELERDE KULLANILAN FİNANSMAN KAYNAKLARI	2025 Yılı Merkezi Bütçe Tahsisi	29.186.700,62
	2025 Yılı İç Kredi Tutarı	-
	2025 Yılı Dış Kredi Tutarı	-
	2025 Yılı Öz Kaynak	-
	2025 Yılı Hibe	-
Önceki Yıllar Toplam Harcama Tutarı (TL)		-
2025 Yıl İç Harcama (TL)		25.943.050,26
Toplam Harcama (TL)		25.943.050,26
Biten Proje Sayısı		20
Devam Eden Proje Sayısı		-
Başlanmamış Proje Sayısı		-
Nakdi Gerçekleşme Oranı (%)		88,89

Bu tabloya 2025 Yılı Yatırım Programı ve Genel Bütçe kapsamındaki projeler yazılacaktır.

Kaynak: (SGB.Net)

Tablo 36: Muğla İl Tarım ve Orman Müdürlüğü 2025 Yılı Yatırımları (TL)

Proje Adı	Proje İhale Bedeli	2025 Yılı Harcaması	Fiziki Gerçekleşme %	Nakdi Gerçekleşme %
Bitki Sağlığı ve Uygulamaları Kontrolü Projesi	1.707.509	1.691.509	100	
Hayvan Hastalık Zararlıları ile Mücadele Projesi	2.743.861	2.741.580	100	
Gıda ve Yem Numunesi Alma Hizmetlerinin Geliştirilmesi	414.853	413.387	100	
Su Kaynaklarının Balıklandırılması Projesi	583.800	583.800	100	

Proje Adı	Proje İhale Bedeli	2025 Yılı Harcaması	Fiziki Gerçekleşme %	Nakdi Gerçekleşme %
Su Ürünleri Üretimini Geliştirme Projesi	746.240	731.000	100	
Kontrol Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi	7.717.062	4.946.522	100	
Çayır Mera Islah ve Amenajman Projesi	1.253.941	1.253.940	100	
Tarımsal Yayım Hizmetleri Projesi	350.464	232.527	100	
Kadın Çiftçiler Tarımsal Yayım Projesi	102.795	102.795	100	
Organik Tarımın Yaygınlaştırılması ve Kontrolü Projesi	453.085	453.085	100	
İyi Tarım Uygulamalarının Yaygınlaştırılması Ve Kontrolü Projesi	228.968	228.968	100	
İtri ve Tıbbi Bitkiler İle Boya Bitkileri Yetiştir. Gel. Projesi	2.229.998	1.979.475	100	
Sularda Tar. Faa.Kaynaklanan Kir. Kont. Projesi	4.637	4.637	100	
Sucul Biyolojik Çeşitliliğin Korunması ve Geliştirilmesi	993.063	993.063	100	
Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi	4.314.678	4.285.406	100	
Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projesi(YİKOB)	449.653	449.653	100	
Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi Projesi(YİKOB)	1.694.159	1.691.810	100	
Hayvansal Üretimin Arttırılması Projesi(YİKOB)	302.936	264.934	100	
Kontrol Hizmetlerinin Geliştirilmesi	2.295.000	2.295.000	100	

Proje Adı	Proje İhale Bedeli	2025 Yılı Harcaması	Fiziki Gerçekleşme %	Nakdi Gerçekleşme %
Projesi(YİKOB)				
Balıkçı Barınakları İhtiyaç Analizi	600.000	599.960	100	
Bitki Sağlığı ve Uygulamaları Kontrolü Projesi	1.707.509	1.691.509	100	
Hayvan Hastalık Zararlıları ile Mücadele Projesi	2.743.861	2.741.580	100	
Gıda ve Yem Numunesi Alma Hizmetlerinin Geliştirilmesi	414.853	413.387	100	
Su Kaynaklarının Balıklandırılması Projesi	583.800	583.800	100	
Su Ürünleri Üretimini Geliştirme Projesi	746.240	731.000	100	
Kontrol Hizmetlerinin Geliştirilmesi Projesi	7.717.062	4.946.522	100	
Çayır Mera Islah ve Amenajman Projesi	1.253.941	1.253.940	100	
Toplam	29.186.701	25.943.050	100	88,89

Kaynak: (SGB.Net)

III) KURUMSAL KABİLİYET VE KAPASİTENİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Müdürlüğümüz, Bakanlığımızın vizyonu ve “Türkiye Yüzyılında tarım, orman ve su kaynaklarında sürdürülebilir ve güvenli bir gelecek” misyonu doğrultusunda; tarım ve hayvancılık sektörlerinin geliştirilmesi, sürdürülebilirliğin sağlanması ve ulusal hedeflere katkı sunulması amacıyla görev ve sorumluluklarını yerine getirmektedir. Bu kapsamda, yerel, bölgesel ve ulusal politika ve stratejilere uyumlu şekilde planlama, uygulama ve koordinasyon faaliyetleri yürütülmektedir.

Kurumsal yapı itibarıyla Müdürlüğümüz; merkez teşkilatında 9 şube müdürlüğü ve 3 birim, taşra teşkilatında ise 13 ilçe müdürlüğü ile hizmet sunmaktadır. Mevcut organizasyon yapısı, il genelinde tarım, hayvancılık, su ürünleri ve kırsal kalkınma faaliyetlerinin etkin ve koordineli bir şekilde yürütülmesine imkân sağlamaktadır.

Muğla ili; 1.480 km uzunluğundaki kıyı şeridi, Akdeniz ikliminin hâkim olduğu coğrafi yapısı ve yüksek orman varlığı ile tarımsal üretim açısından önemli bir potansiyele sahiptir. İlin farklı yükselti kuşaklarında değişen iklim özellikleri, ürün çeşitliliğini artırmakta; zeytin, örtüaltı domates, kabak, börülce, narenciye, çam salgı balı, badem, nar, susam ve su ürünleri başlıca üretim kalemleri arasında yer almaktadır. Su ürünleri yetiştiriciliğinde, kafes üretiminin yanı sıra Milas ilçesinde toprak havuzlarda üretim yapılması, ilimizi bu alanda özgün bir konuma taşımaktadır.

İlimiz, 2’si AB tarafından tescil edilmiş olmak üzere toplam 39 coğrafi işaretli ürüne sahip olup, bu durum tarımsal ürünlerin katma değerinin artırılması açısından önemli bir avantaj oluşturmaktadır. Tarım sektörü, ilin sosyal ve ekonomik yapısında stratejik bir konumda bulunmakta; Müdürlüğümüz, bu sektörde yönlendirici ve koordinatör rol üstlenmektedir.

Bakanlığımızın politika ve hedefleri doğrultusunda; kamu kurumları, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları ve sektör paydaşları ile iş birliği içerisinde çalışmalar sürdürülmekte; kırsal yaşamın güçlendirilmesi, sürdürülebilir üretim modellerinin yaygınlaştırılması ve katma değerli, insan ve doğa odaklı tarımsal faaliyetlerin artırılması hedeflenmektedir. Bu doğrultuda, Müdürlüğümüz tarafından yürütülen çalışmaların önümüzdeki dönemde de etkinlik ve verimlilik esas alınarak devam ettirilecektir.

Üstünlükler

- İlde Ziraat Fakültesi, Su Ürünleri Fakültesi, Veteriner Fakültesi bulunması
- Önemli Tarım Ürünlerine Ait (Zeytinyağı ve Bal) Gıda Analizleri Uygulama Ve Araştırma Merkezinin ve Toprak Analiz Laboratuvarının bulunması
- Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Kozmetik Ürünler Uygulama ve Araştırma Merkezi’nin bulunması
- İhracat Odaklı Anahtar Sektörlerin (Narenciye, Su Ürünleri, Zeytinyağı, Bal ve Arı Yan Ürünleri, Yaş Meyve Sebze) Varlığı Ve Rekabetçi Firmaların ilimizde bulunması, AB ülkelerine ihracat kolaylığı
- Üretici / Yetiştiricilerin Tarımda Yenilikleri Ve Teknolojik Gelişmeleri Benimsemesi tarımsal gelişime olumlu katkı sağlamaktadır.
- Tarımsal Mekanizasyon ve Makine Sanayi Üretiminde öncü şirketlerin ilimize yakın konumda bulunmaları makineleşme yeniliklerine adapte süresinin kısa olmasına katkı sağlamaktadır.
- Turizm katkısıyla İlimiz içinde Gıda, Tarım ve Hayvancılık ürünlerine talebinin yüksek olması üretilen ürünlerin iç pazarda tüketilebilmesine olanak sağlamaktadır.

- İl isminin “Marka” değeri taşıması birçok ürünün değer fiyattan satılmasına olumlu katkı sağlamaktadır.
- İlimizin İklim ve Coğrafi Özellikleri tarımsal üretimde ürün çeşitliğinin artmasına katkı sağlamaktadır.
- Güçlü Lojistik Altyapısı, kara, deniz ve hava ulaşım ağının gelişmiş olması nedeniyle ürün sevkiyatının kolay olması rekabette avantaj sağlamaktadır.

Zayıflıklar

- Tarımsal Sanayinin çoğunlukla ilimiz dışında bulunması, tarıma dayalı organize sanayinin yeterli düzeyde bulunmaması
- Tarım arazilerinin parçalı olması, işlenebilir tarımsal arazi varlığının az olması
- Yem bitkileri üretiminin ilimiz hayvancılığının ihtiyacını karşılayamaması,
- Küçük Aile İşletmeleri düzeyinde bulunan işletme sayısının fazla olması
- Et ve Süt Ürünlerinde entegre tesis varlığının az ve kapasitelerinin düşük olması
- Küçükbaş hayvan yan ürünlerinin (Kıl, Yün) işlenebileceği sanayinin yetersiz olması deri işleme ve dokuma sanayisi yatırımlarının ve tesislerinin az olması
- Tarımsal Üretim için yeterli su kaynağı bulunmaması
- Tarım Sektöründe bulunan şirket/firmaların AR-GE yatırımlarına kısıtlı bütçe ayırması, tarımsal ileri teknoloji yatırımlarının az olması
- Ürün depolama alanlarının (Lisanslı Depo, Silo, Soğuk Hava vb.) az ve yetersiz olması
- Su Depolama alanlarının az ve yetersiz olması (Gölet, Baraj vb.)

Müdürlüğümüz, Bakanlığımızın hedefleri doğrultusunda 2024-2028 Plan döneminde belirlenen misyonu esas alarak, “Türkiye Yüzyılında; tarım, orman ve su kaynaklarında sürdürülebilir ve güvenli bir gelecek” vizyonu çerçevesinde faaliyetlerini yürütmektedir. Bu kapsamda, ulusal ve yerel düzeydeki politika, strateji ve uygulamalar bütüncül bir yaklaşımla değerlendirilmekte; tüm paydaşlarla iş birliği içerisinde kamu kaynaklarının etkili, ekonomik ve verimli kullanılması suretiyle üreticilerimiz başta olmak üzere tüm vatandaşlarımızın refahının artırılmasına yönelik çalışmalara devam edilmektedir.

Cumhurbaşkanlığı Hükümet Sistemi ile birlikte tarım, orman, su, toprak ve mera gibi sektörün temel üretim kaynaklarının tek çatı altında toplanması, bütüncül bir yönetim anlayışının hayata geçirilmesini sağlamış; politika geliştirme ve uygulama süreçlerinde etkinlik ve koordinasyon artırılmıştır. Bu çerçevede Müdürlüğümüz, söz konusu etkinliği sürdürülebilir kırsal yaşamı güçlendiren bir yaklaşımla ilimizin sosyal ve ekonomik yapısına yansıtmayı hedeflemekte; çalışmalarını şeffaflık, hesap verebilirlik ve katılımcılık ilkeleri doğrultusunda sürdürmektedir.

Müdürlüğümüzün 2025 yılı İdari Faaliyet Raporu, kamuda stratejik yönetim sürecini düzenleyen mevzuat hükümleri çerçevesinde hazırlanmış olup, yıl içerisinde yürütülen faaliyetlerin kaynakların etkin, ekonomik ve verimli kullanılması suretiyle gerçekleştirildiğini ortaya koymaktadır. Raporda yer alan faaliyet ve performans sonuçlarının; il, bölge ve ulusal düzeyde Müdürlüğümüzün ve Bakanlığımızın hedeflerine ulaşmasına katkı sağladığı, kurumsal kapasitenin geliştirilmesi ve hizmet sunumunda etkinliğin artırılması açısından olumlu sonuçlar doğurduğu değerlendirilmektedir.

IV) ÖNERİ VE TEDBİRLER

Gıdaya olan talebin her geçen gün arttığı günümüzde, gıdanın kaynağı olan tarım ve hayvancılıkta arz güvenliğinin sağlanmasına yönelik tedbirlerin güçlendirilmesi önem arz etmektedir. Bu kapsamda, tarım sektöründe yer alan tüm paydaşların sürdürülebilir ve bütüncül bir yaklaşımla ortak hareket etmesini sağlayacak uygulamaların yaygınlaştırılması hedeflenmektedir.

İlimizde tarım ve hayvancılık faaliyetlerinin etkinliğini artırmak amacıyla, kurumsal kapasitenin güçlendirilmesi, teknik personelin saha çalışmalarının desteklenmesi ve üretici–kurum iş birliğinin artırılmasına yönelik tedbirlerin uygulanmasına devam edilecektir.

İlimiz özelinde hazırlanan ve dört ana başlık altında toplanan tarımsal üretim ve tarım sektörü eylem planları, 2026 yılı itibarıyla tüm çalışmaların planlı ve izlenebilir şekilde yürütülmesini sağlayacak temel araç olarak uygulanacaktır.

Hayvansal üretimde sürdürülebilirliğin sağlanması amacıyla, Tarıma Dayalı İhtisas Süt Organize Sanayi Bölgesi kurulmasına yönelik başlatılan sürecin hızlandırılması, altyapı ve planlama çalışmalarının tamamlanması yönünde gerekli tedbirler alınacaktır. Bitkisel üretimde zararlılarla mücadele ile hayvancılıkta hayvan hastalıklarına karşı yürütülen koruyucu ve önleyici faaliyetlerin etkinliğinin artırılması sağlanacaktır.

Bakanlığımız kaynaklı projelere ilave olarak, yerel ve bölgesel fon kaynaklarının daha etkin kullanılması suretiyle ilimiz tarım sektörünün desteklenmesine devam edilecektir. Bu kapsamda;

- Toprak, Yaprak ve Sulama Suyu Analiz Laboratuvarında, YİKOB ile yenilenen protokol çerçevesinde üreticilerimizin yalnızca katkı payı ödeyerek analiz hizmetlerinden faydalanması sağlanacaktır.
- Tarım Arazilerinin Kullanımının Etkinleştirilmesi Projeleri ile Muğla Çileği Projesinin 2026 yılında da sürdürülmesi suretiyle üretim ve verimliliğin artırılmasına yönelik tedbirler uygulanacaktır.
- Bitki Koruma Ürünleri ve Gübre Ambalaj Atıklarının Bertarafı Projesi kapsamında çevre ve insan sağlığını korumaya yönelik toplama ve bertaraf faaliyetleri sürdürülecektir.
- Yerelde Kırsal Kalkınma Modeli: “Muğla” Projesi kapsamında planlanan satış alanlarının oluşturulmasına yönelik çalışmalar devam ettirilecektir.
- Zeytinyağı Kalite Yarışmasının 2026 yılı içerisinde 7.si düzenlenecek olup, kalite bilincinin artırılmasına yönelik eğitim ve tanıtım faaliyetleri desteklenecektir. “Zeytinin Kalite Yolculuğunun Markalaşması” projesi kapsamında yürütülecek eğitimlerle sektörün rekabet gücü artacaktır.

V) EK TABLOLAR

Tablo 37: **Bina Varlığı İlçelere Göre Dağılım**

Kurum	Adet	m ²	Yapım Yılı	Mülkiyeti Kime Ait
Menteşe İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	5366,71	1987	Hazine
	Lojman	-	1987	Hazine
	Misafirhane	-	1995	Hazine
Yatağan İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	390,46		Kiralık
Bodrum İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	250,00		Hazine
Milas İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	1631,82	1966	Hazine
Kavaklıdere İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	6085,17		Hükümet Konağında Hizmet Veriyor
Seydikemer İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	352,31		Kiralık Binada Hizmet Veriyor
Fethiye İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	670,00	2001	Hazine
Köyceğiz İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	190,00	1966	Hazine
Ortaca İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	280,00	1978	Hazine
Marmaris İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	1000,70		Hükümet Konağında Hizmet Veriyor
Dalaman İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	14.216,17		Hükümet Konağında Hizmet Veriyor
Datça İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	478,00		Kiralık Binada Hizmet Veriyor
Ula İlçe Müdürlüğü	Hizmet Binası	3.160,38		Hükümet Konağında Hizmet Veriyor

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

Tablo 38: Araç Durumu İlçelere Göre Dağılım

	Hizmet Aracı Sayısı				
	Envanter		Kiralama	Geçici Tahsis	Toplam
	Model Yılı	Adet			
Menteşe İlçe Müdürlüğü					
Hafif Ticari	2020	5	5	-	5
Bodrum İlçe Müdürlüğü					
Binek	2000	1	-	-	1
Binek	2005	1	-	-	1
Hafif Ticari	2012	1	-	-	1
Hafif Ticari	2020	3	3	-	3
Fethiye İlçe Müdürlüğü					
Hafif Ticari	2012	1	-	-	1
Binek	1998	1	-	-	1
Binek	2002	1	-	-	1
Hafif Ticari	2020	2	2	-	2
Köyceğiz İlçe Müdürlüğü					
Hafif Ticari	2006	1	-	-	1
Hafif Ticari	2020	3	3	-	3
Kavaklıdere İlçe Müdürlüğü					
Hafif Ticari	2006	1	-	-	1

	Hizmet Aracı Sayısı				
	Envanter		Kiralama	Geçici Tahsis	Toplam
	Model Yılı	Adet			
Hafif Ticari	2020	2	2	-	2
Marmaris İlçe Müdürlüğü					
Hafif Ticari	2017	1	-	-	1
Hafif Ticari	2007	1	-	-	1
Hafif Ticari	2020	2	2	-	2
Milas İlçe Müdürlüğü					
Hafif Ticari	2006	1	-	-	1
Hafif Ticari	2007-9	1	-	-	1
Hafif Ticari	2012	1	-	-	1
Hafif Ticari	2020	6	6	-	6
Ula İlçe Müdürlüğü					
Hafif Ticari	2002	1	-	-	1
Binek	2013	1	-	-	1
Hafif Ticari	2020	2	2		2
Yatağan İlçe Müdürlüğü					
Hafif Ticari	2005	1	-	-	1
Hafif Ticari	2003	1	-	-	1
Pikap	1989	1	-	-	1
Hafif Ticari	2020	2	2		2
Ortaca İlçe Müdürlüğü					

	Hizmet Aracı Sayısı				
	Envanter		Kiralama	Geçici Tahsis	Toplam
	Model Yılı	Adet			
Hafif Ticari	2020	2	2	-	2
Dalaman İlçe Müdürlüğü					
Hafif Ticari	2020	4	4	-	4
Seydikemer İlçe Müdürlüğü					
Hafif Ticari	2020	7	7	-	7
Datça İlçe Müdürlüğü					
Hafif Ticari	2020	2	2	-	2

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS, İl Müdürlüğü Kayıtları vb.)

Tablo 39: Teknolojik Kaynakların İlçelere Göre Dağılımı (adet)

Malzemenin Adı	Bodrum	Dalaman	Datça İlçesi	Fethiye	Kavaklıdere	Köyceğiz	Marmaris	Menteşe	Milas	Ortaca	Seydikemer	Ula	Yatağan
Masaüstü Bilgisayar	40	40	16	51	12	38	39	48	65	43	92	20	35
Dizüstü Bilgisayar	4	5	13	16	6	3	3	8	7	4	4	7	7
Tablet Bilgisayar	2	1	3	2	1	1	3	2	3	2	1	3	2
Yazıcı	5	4	13	16	6	8	8	9	15	14	6	10	9
Faks	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-	1	-
Fotokopi Makinesi	2	1	3	4	1	3	-	17	4	3	6	3	3
Projeksiyon Cihazı	1	1	1	2	-	1	1	2	1	1	2	1	-
Tarayıcı	2	1	3	3	1	2	1	12	1	4	2	3	2
Telefon	11	10	2	4	2	9	7	39	12	10	26	8	1
Modem	2	2	2	3	-	2	-	1	1	1	1	1	-
Fotoğraf Makinesi	-	-	-	2	1	1	1	7	2	1	1	-	-
Kamera	-	-	-	1	1	-	-	21	1	-	-	-	-
Video	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Yazılım Lisansı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Kaynak: (Taşınır Kayıt ve Yönetim Sistemi-TKYS)

Tablo 40: Personelin Hizmet Sınıflarına Göre İlçelere Dağılımı

ÜNVAN	BODRUM	DALAMAN	DATÇA	FETHİYE	KAVAKLIDER E	KÖYCEĞİZ	MARMARİS	MENTEŞE	MILAS	ORTAÇA	SEYDİKEMER	ULA	YATAĞAN
İl Müdürü													
İl Müdür Yardımcısı													
Şube Müdürü													
İlçe Müdürü	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
AVH													
GIH	1		1	2	2	3		2	6	2	2		6
THS	24	25	15	59	6	21	25	30	37	34	46	15	12
SHS	8	7	5	17	4	13	10	19	23	9	24	11	10
YHS		1			1			1	1	2	3		4
4/B Sözleşmeli	3	3	1	1		1	2	2	3				1
İşçi	1	1	1	4		1	5		6	3	1		2
Hizmet Alımı (Şoför vb.)													
Toplam	38	38	24	84	14	40	43	55	77	51	77	27	36

AVH: Avukatlık Hizmetleri Sınıfı, GIH: Genel İdare Hizmetleri Sınıfı, SHS: Sağlık Hizmetleri ve Yardımcı Sağlık Hizmetleri Sınıfı, THS: Teknik Hizmetler Sınıfı, YHS: Yardımcı Hizmetler Sınıfı

Kaynak: (Personel Bilgi ve Yönetim Sistemi-PBYS)

www.mugla.tarimorman.gov.tr

/muglatarim

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
MUĞLA İL TARIM VE ORMAN MÜDÜRLÜĞÜ

Adres: Muslihittin Mahallesi Hasat Sokak No:1 Menteşe/MUĞLA